

СПРАВКА

по чл. 7, ал. 2 от Правилата за нормативната дейност на Комисията за финансов надзор за отразяване на становищата, предложения и възражения, получени в хода на съгласуване на проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор

№	Заинтересовани страни	Бележки и предложения	Приема/не приема предложението	Мотиви
1.	„ПОД - Бъдеще“ АД	Предлага се премахване на фиксираната и променливата част и формирането на общия размер на таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, да се извършва като се изчисли относителен дял от общия размер на приходите на всяко пенсионноосигурително дружество от brutните осигурителни вноски от предходната година (под формата на процент). Така изчисления процент да се умножава с въведения с проекта на наредба лимит от 10 000 000 лв. Таксата за общ финансов надзор за пенсионноосигурително дружество да се заплаща: - до 31 януари – 35% от дължимата такса за всяко дружество, на база платената от пенсионноосигурително дружество такса за предходната календарна година; - до 31 март – 50 на сто от пълния размер на таксата, дължима от всяко пенсионноосигурително дружество; - до 31 юли - остатъка от пълния размер на таксата след приспадане на платените средства по т. 1 и 2 Мотиви: - Посочва се, че през месец януари, както досега, Комисията за финансов надзор ще има възможност да събере цялата необходимата информация за изчисляване на таксата за общ финансов надзор (общите приходи от brutните постъпления от осигурителни вноски в управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване, постъпили във	Не се приема	Във връзка с твърденията за несправедливо и непропорционално третиране на пазарните участници и предложението за отпадане на фиксирания компонент на таксите, събирани от пенсионноосигурителните дружества (ПОД) е необходимо да се има предвид следното: Дейността по допълнително пенсионно осигуряване, осъществявана от ПОД, се характеризира със своите специфики. Една от особеностите е, че това е дейност, която коства значителни постоянни (неснижаеми) разходи, независимо от обема на дейността на съответното ПОД – разходи за ключов персонал, за банка-попечител, за информационна система, отговаряща на определени изисквания, разходи за поддържане на архив, за осъществяване на независим одит и др.

	всички пенсионноосигурителни дружества за предходната календарна година), а всяко от дружествата да заплати до края на януари на текущата година 35% от таксата за общ финансов надзор, която е платило през предходната година. 2. В допълнение се посочва, че след като Комисията за финансов надзор обобщи и публикува информацията за приходите от brutните постъпления от осигурителни вноски в управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване, постъпили във всички пенсионноосигурителни дружества за предходната календарна година всяко от дружествата до 31.03 да доплати 50 на сто от пълния размер на таксата, дължима от всяко пенсионноосигурително дружество. 3. Считат, че приходите на дружествата се формират от такси и удържки от brutните постъпления от осигурителни вноски в управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване за предходната финансова година и е най-справедливо таксата, събирана от Комисията за финансов надзор да бъде пропорционално разпределена от brutните постъпления от осигурителни вноски в управляваните фондове за допълнително пенсионно осигуряване за предходната финансова година. 4. Считат, че по този начин ще отпадне необходимостта от ограничението максималният размер на таксата за общ финансов надзор за дружеството да не надхвърля 10 % от приходите на пенсионноосигурителното дружество от такси и удържки за предходната финансова година. 5. Също така считат, че с предлагания вариант ще отпадне необходимостта Комисията за финансов надзор, ежегодно, с решение да определя променлив компонент на таксата с индивидуален административен акт, както и ще отпадне необходимостта от изготвянето на ясно определени критерии/методика за определяне	Същевременно, тази специфика е относима и спрямо надзорната дейност на Комисията за финансов надзор по отношение на ПОД и управляваните от тях фондове. В Комисията за финансов надзор на ежедневна база постъпва отчетна информация от ПОД и банката попечител за всеки пенсионен фонд, както и ежесечно за пенсионен фонд, за фонд за извършване на плащания, както и за самото дружество. Съответно тази информация за надзорни цели подлежи на проверка, независимо от обема на активите и дейността на фонда, респективно дружеството. Именно поради тези причини е уреден фиксиранят компонент на таксата за общ финансов надзор, който да обезпечи осъществяването на надзорната дейност. Същевременно с ограничението на размера на таксата за общ финансов надзор до 10 на сто от приходите от такси и удържки, се постига смекчаване на ефекта на таксата по отношение на нововъзникнало дружество. Това ограничение осигурява справедливо третиране на участниците с малък обем на дейността, като не се допуска натоварването им с прекомерни
--	---	--

	на К-коефициент за сектора. Това ще опрости процеса по изчисление на таксата. 6. Също така ще се постигне предвидимост и яснота за дружествата по отношение размера на таксата и възможност за по-голяма прецизност при изготвянето на разчети и бизнес планове. 7. Освен гореизложеното, се отбелязва, че през 2022 г., 2023 г. и 2024 г. Комисията за финансов надзор е събираща приблизително 48,80% от държавните си такси от пенсионноосигурителните дружества. От проекта на наредба е видно, че отново пенсионноосигурителните дружества ще заплатят повече от 43% от общият размер на държавните такси. Считат, че запазването на това несправедливо разпределение не гарантира сигурност и стабилност по отношение на управлението на пенсионните спестявания на осигурените лица. От текстовете на проекта на наредбата не стават ясни мотивите на Комисията за финансов надзор, поднадзорните лица да бъдат третираны по различен начин и с различна тежест. В тази връзка отбелязват, че в проекта на наредба прави впечатление, че поднадзорните лица извършващи дейност по Кодекса за застраховането и плащащи такси за общ финансов надзор към Комисията за финансов надзор заплащат, значително по-нисък размер на фиксираната част в сравнение с пенсионноосигурителни дружества. Същевременно променливият компонент за тези поднадзорни лица е фиксиран в размер на 0,03 % от общия записан премиен приход на дружеството за предходната година, като размерът на променливия компонент не може да надвишава размера на фиксирания компонент за застраховател.	разходи за такса за общ финансов надзор. Предложеният в чл. 64 от проекта на наредбата ред за определяне на таксите за общ финансов надзор, събирани от ПОД, всъщност в значителна степен пресъздава действащите към момента изисквания, уредени в Приложението към чл. 27, ал. 1 от Закона за Комисията за финансов надзор. Разликите между проекта и досега действалия режим за определяне на таксите на ПОД се състоят в това, че общият размер на таксите за общ финансов надзор, която комисията може да определи се увеличава от 9 000 000 лв. на 10 000 000 лв. и отпада индивидуалното ограничение от 1 900 000 лв. максимален размер на таксата за едно дружество. По предложения механизъм за определяне на годишните такси за общ финансов надзор на ПОД е налице вече близо осемгодишна практика, като не са констатирани съществени проблеми. Отпадането на индивидуалното ограничение от 1 900 000 лв. позволява поемането на дължимата от сектора сума в по-голяма степен от по-големите пазарни участници и съответно допълнително облекчаване на дружествата с по-
--	---	--

				малък обем на дейността и по-малки приходи от такси и удръжки. По отношение предложението за отпадане на ежегодното определяне на таксите за общ финансов надзор от страна на Комисията за финансов надзор е необходимо да се посочи, че в контекста на общо ограничение на таксата за сектора, подобно предложение е практически неосъществимо, тъй като ще доведе всяко от ПОД до обективна невъзможност да установи какъв е точният размер на дължимата от него такса, с оглед необходимостта от спазване на нормативното ограничение за общ размер на таксите за сектора. С ежегодното издаване на решение за всяко ПОД се постига стабилност и яснота какъв е точният размер на таксата, която дължи съответното поднадзорно лице. По отношение на твърденията за липса на яснота при определяне на коефициента за сектора във формулата по чл. 74 от проекта на наредба, е необходимо отново да се посочи, че това предложение пресъздава досега действащия ред за определяне на таксите, който се прилага от осем години. В тази връзка, когато е налице общо ограничение на размера на таксата за общ финансов надзор на сектора,
--	--	--	--	---

				което всъщност представлява гаранция, че събираните от ПОД такси не може да са в прекомерен размер, а същевременно променливата част от таксата за общ финансов надзор представлява процент от брутните постъпления от осигурителни вноски, които се променят ежегодно за всяко ПОД, възниква необходимост този процент да се определя ежегодно и да се издават решения, с които се утвърждава точният размер на таксата за всяко дружество. С оглед обстоятелството, че решенията са индивидуални административни актове, същите подлежат на съдебен контрол, който е гаранция за законосъобразност. Също така, дейността на Комисията за финансов надзор, в това число определяне на размера на събираните такси подлежи и на одит от Сметната палата, което дава допълнителна сигурност и предвидимост. Във връзка със съпоставките на размера на таксите на различни категории поднадзорни на Комисията за финансов надзор лица е необходимо да се взема под внимание спецификата в дейността на дружествата в различните сектори и обхвата на надзора върху тях. В тази връзка ПОД и управляваните от тях фондове са
--	--	--	--	---

				поднадзорни лица с най-много активи под управление и брой клиенти. Също така, с оглед социалната значимост (осигуряване на доход на старини, включително такъв, който замества част от пенсията от държавното обществено осигуряване), секторът по допълнително пенсионно осигуряване е единствената категория сред поднадзорните на Комисията за финансов надзор лица, чиято значителна част от дейността подлежи на ежедневен надзор. С оглед на това, механичните сравнения, без отчитане на тези особености не са издържани.
2.	Българска асоциация на дружества та за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО)	Изразена е принципна подкрепа за проекта, като е обърнато внимание на следните проблеми с оглед постигане на напредък по посока на пропорционалност, справедливост и икономическа обоснованост на надзорното финансиране. 1. Исторически дисбаланс в тежестта върху ПОД Секторът на допълнителното пенсионно осигуряване поема непропорционално висока част от общата надзорна тежест на Комисията за финансов надзор от 2017 г. насам. Понастоящем, въпреки предложените корекции в структурата на таксите, остава значителен дисбаланс в общото финансиране (близо 44%), като делът на ПОД продължава да бъде висок. Това натоварване продължава да не е в синхрон с обема на надзорна работа спрямо други сектори и следва да бъде постепенно намалявано в следващи бюджетни периоди. 2. Принцип на устойчивост и пропорционалност	Не се приема	Изразена е подкрепа за предложения от Комисията за финансов надзор подход и са направени принципни предложения за постепенно намаляване на дела на ПОД в общото финансиране на Комисията за финансов надзор и проследяване на ефектите от новата тарифна рамка. Предложенията касаят следващите бюджетни периоди, както е посочено в т. 1 от становището на БАДДПО, предвид което не предполагат промени в проекта на настоящия етап, а проследяване на резултатите от прилагането на наредбата след приемането ѝ и провеждане на

	Изразена е подкрепа целта за финансова и институционална независимост на Комисията за финансов надзор, но това трябва да бъде постигнато чрез механизми, гарантиращи пропорционално участие на всички поднадзорни лица. Без последователен ангажимент към този принцип, съществува риск от продължаване на съществуващите дисбаланси, които в дългосрочен план застрашават стабилността и устойчивостта на сектора на небанковите финансови институции, регулирани от Комисията за финансов надзор. 3. Различни мнения в рамките на членовете на БАДДПО Между членовете на асоциацията съществуват различни възгледи относно начина на разпределение на надзорната тежест между самите пенсионноосигурителни дружества, управляващи различни по обем активи. Независимо от това, членовете на БАДДПО са обединени около необходимостта от стабилен и предвидим модел и се съобразяват с предложения от Комисията за финансов надзор подход като основа за по-нататъшна дискусия и усъвършенстване. Във връзка с това БАДДПО предлага: • Поетапно редуциране на дела на ПОД в общото финансиране на Комисията за финансов надзор. • Проследяване на ефектите от новата тарифна рамка с възможност за корекции. Изразена е готовност за диалог с регулатора и като допълнение към общото становище, е представена бележка от един от членовете на БАДДПО, че проектонаредбата включва методика за изчисляване на променливия компонент на таксата, но коефициентът за сектора К, който се определя ежегодно, не е обвързан с конкретни и обективни параметри. Това поражда степен на непредвидимост и затруднява планирането и	допълнителен диалог с пазарните участници относно възможните промени в нея. Бележката относно коефициента К не съдържа конкретни параметри. Предвидените лимити на таксата за общ финансов надзор като процент от приходите на всяко дружество от такси и удръжки и като абсолютна стойност за всички дружества (чл. 64, ал. 2 и 3 от проекта на наредба) осигуряват достатъчно възможности за прогнозиране и планиране на бюджета на ПОД.
--	--	--

		бюджетната дисциплина на пенсионните дружества. Посочено е и че няма единодушие относно изричното включване на този коментар.					
3.	Българска асоциация на застрахователните брокери (БАЗБ) и Асоциация на застрахователните брокери в България (АЗББ)	Считат, че проектът на наредба предвижда увеличение на таксите за общ финансов надзор, като годишната такса се диференцира в зависимост от премиения приход - 6 000 лв. (до 1 млн. лв.), 7 500 лв. (от 1 до 10 млн. лв.) и 9 000 лв. (над 10 млн. лв.). Въпреки че фиксираната скала изглежда обективна, тя не отчита особеностите в структурата на разходите и дейността на брокерите и води до непропорционално увеличаване на финансовата тежест, особено за по-многобройната група пазарни участници с премиен приход между 1 млн. лв. и 5 млн. лв. и поради тази причина предлагаме още едно ниво на таксата в зависимост от прихода за предходната година. Поради изложеното, предоставят конкретни предложения за промяна на предвидените нива на таксите, както следва: <table><tr><td>1. За издаване на лицензи и разрешения за извършване на дейност и други разрешения и одобрения по Кодекса за застраховането (КЗ), както и за вписване и отписване на лице във/от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 9, 10, 12 и 15</td><td>Проект от 30.04.2025 в лева</td><td>Предложение БАЗБ и АЗББ в лева</td></tr></table>	1. За издаване на лицензи и разрешения за извършване на дейност и други разрешения и одобрения по Кодекса за застраховането (КЗ), както и за вписване и отписване на лице във/от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 9, 10, 12 и 15	Проект от 30.04.2025 в лева	Предложение БАЗБ и АЗББ в лева	Приема се частично	Постъпилото общо предложението от двете асоциации на застрахователните брокери - БАЗБ и АЗББ по същество е в съответствие със заложения в проекта на наредбата подход, по отношение на пропорционалното разпределение на размера на таксите спрямо големината на застрахователните брокери. Относно таксите за издаване на лицензи и разрешения за извършване на дейност и други разрешения и одобрения по Кодекса за застраховането, както и за вписване и отписване на лице във/от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 9, 10, 12 и 15 от Закона за Комисията за финансов надзор, е направено предложение за промяна на размера единствено на таксата за вписване в регистъра на застрахователен брокер. Предложението касае намаление на таксата с 30 лв. Предложената промяна е в незначителна степен спрямо размера на таксата и няма съществено значение за поднадзорните лица, поради което това предложение не се приема.
1. За издаване на лицензи и разрешения за извършване на дейност и други разрешения и одобрения по Кодекса за застраховането (КЗ), както и за вписване и отписване на лице във/от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 9, 10, 12 и 15	Проект от 30.04.2025 в лева	Предложение БАЗБ и АЗББ в лева					

			Вписване в регистъра на застрахователен брокер	10 330	10 300	По отношение на таксата за общ финансов надзор от застрахователен брокер е направено предложение за допълнителна фрагментация на застрахователните брокери спрямо тяхната големина чрез въвеждане на допълнителна четвърта група. Предложени са нови прагове за отделните групи, отчитащите размера на реализирания от брокерите премиен приход и размери на съответстващите им такси. Тези предложения считаме за основателни и същите се приемат в цялост. По отношение на таксата за общ финансов надзор от застрахователен агент е направено предложение за съществено увеличение на размерите на такси за всички видове и категории агенти. Предложените от брокерските асоциации нови размери на такси за застрахователен агент са прекомерно завишени спрямо досега съществуващите нива. Застрахователният агент попада в отделна и различна от застрахователен брокер категория застрахователни посредници, който по възлагане от застраховател извършва застрахователно посредничество
			Отписване от регистъра на застрахователен брокер по негово искане	410	410	
			Вписване в регистъра на организация за провеждане на професионално обучение на служители на застрахователни брокери	2 000	2 000	
			2. За общ финансов надзор във връзка с извършване на дейност по Кодекса за застраховането			
			2.1. от застрахователен брокер			
			с премиен приход до 1 млн. лева за предходната година	6 000		
			с премиен приход от 1 млн. лева до 10 млн. лева за предходната година	7 500		
			с премиен приход над 10 млн. лева за предходната година	9 000		

			с премиен приход до 5 млн. лева за предходната година		6 500		от името и за сметка на застраховател. Доколкото брокерските асоциации не са представителни организации на застрахователните агенти и в определена степен са в конкурентни отношения с тях, Комисията за финансов надзор счита предложението за неоснователно и същото не се приема.
			с премиен приход от 5 млн. лева до 10 млн. лева за предходната година		7 500		
			с премиен приход от 10 млн. лева до 20 млн. лева за предходната година		9 000		
			с премиен приход над 20 млн. лева за предходната година		10 500		
			2.2. от застрахователен агент				
			юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година до 1 млн. лева	750	1 000		
			юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година над 1 млн. лева	1 500	2 000		
			физическо лице	70	100		
			от посредник, предлагащ застрахователни продукти като допълнителна дейност, вписан в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 12 от Закона за Комисията за				

		<table><tr><td>юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година до 1 млн. лева</td><td>350</td><td>500</td></tr><tr><td>юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година над 1 млн. лева</td><td>700</td><td>900</td></tr><tr><td>физическо лице</td><td>40</td><td>50</td></tr><tr><td>от организация за провеждане на професионално обучение на служители на застрахователни брокери: фиксирана такса в размер на 1 000 лева</td><td>1 000</td><td>1 000</td></tr></table>	юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година до 1 млн. лева	350	500	юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година над 1 млн. лева	700	900	физическо лице	40	50	от организация за провеждане на професионално обучение на служители на застрахователни брокери: фиксирана такса в размер на 1 000 лева	1 000	1 000		
юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година до 1 млн. лева	350	500														
юридическо лице и ЕТ с премиен приход през предходната година над 1 млн. лева	700	900														
физическо лице	40	50														
от организация за провеждане на професионално обучение на служители на застрахователни брокери: фиксирана такса в размер на 1 000 лева	1 000	1 000														
3.	Асоциации на българските застрахователи (АБЗ)	I. Относно съответствието на проекта за наредба с принципа на разходопокривност на таксите, заложен в мотивите за изменение на Закона за Комисията за финансов надзор, АБЗ изразяват следното: Считат, че предложеният в проекта на наредба подход за формиране на надзорните такси - чрез увеличение с натрупания през последните години инфлационен индекс и неосноващото се на обективни разходопокривни критерии разпределение на финансирането на Комисията за финансов надзор между поднадзорните на Комисията за финансов надзор управления, сектори, дейности и административни услуги - влиза в пряко противоречие с мотивите за изменението на Закона за Комисията за	Не се приема	Становището в тази си част не съдържа предложения за промени в проекта на нормативен акт.												

	финансов надзор, осъществено чрез Закона за държавния бюджет за 2025г. (ЗДБ) и станало основание за изготвянето на проекта за наредба. В Мотивите към законопроекта за предложеното изменение се казва, че: „Съгласно препоръките на ОИСР и Програмата за оценка на финансовия сектор на МВФ и Световна банка, надзорните такси следва да са разходно ориентирани“, което не е налице в представения проект за наредба. Доколкото размерите и начина за изчисляването на таксите в проекта за наредба са определени без финансова и разходна обосновка, липсата на подход за разходнопокривност при изготвянето на проекта за наредба е видима – както надзорните такси, така и междусекторното разпределение на финансирането чрез тях на бюджета на Комисията за финансов надзор от поднадзорните лица, са определени въз основа на неизвестни за нас критерии, като не се основават на необходимите за разходопокривността ясни, обективни и прозрачни разчети относно действително реализираните разходи по основните направления на надзора (застрахователна, осигурителна, инвестиционна дейност), както и на нужните вътрешни за всяко от трите управления на Комисията за финансов надзор обективни разчети по отделни дейности, вътрешни за съответното управление подсектори поднадзорни лица и видове административни услуги. В проекта за наредба е заложен опростен подход за формиране на надзорните такси, като доколкото не е базирана на разходопокривни обосновки, пропорцията на разпределението между поднадзорните на Комисията за финансов надзор управления, сектори и дейности с право буди притеснения и обосновава възражения у нашите членове – в т.ч. доколкото е видно, че установената досега междусекторна пропорция на финансирането, която също се явяваше		
--	---	--	--

	необективна (което е посочено и в мотивите към ЗБД за изменението на Закона на Комисията за финансов надзор), не се променя особено. Заявяват, че в становище от 29-ти април са заявили, че засега са готови да приемат без възражения един по-опростен подход, тъй като отчитат натиска на обстоятелствата, непозволяващ за заложения в закона кратък срок за изготвяне на наредба да се осъществи адекватен анализ, съобразно който обосновано и справедливо да бъде осъществено пълноценно разходно ориентиране на надзорните такси - по сектори, дейности и административни услуги. Отбелязват още, че това тяхно изявление, освен че има временен характер, предполагаше съобразяване от страна на Комисията за финансов надзор с нуждата от постепенно преминаване към разходопокривен модел на финансиране и предвиждане на този процес по някакъв начин в текстовете на проекта за наредба или поне в нейните ПЗР. Не откриват такива текстове и дори в мотивите такъв подход не е споменат. Съответно, предлагат междусекторното разпределение да се преоцени, като в тази връзка очакват и разумни обосновки по темата, каквито предлагат от тяхна страна по-долу – при аргументирането на предложението им за начина на определянето на таксите. Независимо от това ще очакват по разходопокривността да започне да се работи в най-скоро време, за да може в разумен срок да се реализира целеното със ЗДБ и описано в мотивите за законодателната промяна в Закона за Комисията за финансов надзор разходно ориентиране на надзорните и други такси на Комисията за финансов надзор, както и съобразеното с това правилно пропорционално разпределение на финансирането на нейния бюджет между поднадзорните лица, по сектори - при		
--	---	--	--

		справедлива пропорция, определена съобразно ясен и прозрачен разходоориентиран подход и основана на пълноценен анализ и обосновка. В тази връзка и в заключение изтъкват, че това се налага не само от мотивите на ЗДБ обосноваващи изменението на Закона за Комисията за финансов надзор за нов режим на таксите, но и от приложимия Закон за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Следва да се отбележи, че съобразно чл. 5, ал. 1 от този закон, административните органи са длъжни да предоставят пълна информация както за дължимите такси, така и за методиката за тяхното определяне, като съгласно чл. 7а от същия закон таксите, събирани от административните органи във връзка с регулирането и контрола върху стопанската дейност, следва да се определят по Методика за определяне на разходоориентиран размер на таксите и разходването им, приета от Министерския съвет. Следва да се отбележи също, че Комисията за финансов надзор попада в приложното поле на този закон, тъй като съгласно § 1, т.1 от допълнителните разпоредби към този закон, "административен орган" е орган, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки друг орган, който въз основа на специален закон е овластен с административни правомощия. В допълнение отбелязват, че Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите и разходването им, приета от Министерския съвет въз основа на посочената по-горе законова делегация, следва възможно най-скоро да бъде подходящо съобразена и приложена при определянето на всички такси в наредбата за таксите на Комисията за финансов надзор, както това е сторено от страна на Българската народна банка (БНБ), в издадената от нея Наредба №		
--	--	--	--	--

		40/2020 г. на БНБ за определяне на размера на таксите за покриване на административните разходи на Българската народна банка, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране. Считат още, че областта на контрол и регулиране от страна на Комисията за финансов надзор не попада в изключението по чл. 7а, ал.6 от посочения закон – поне не повече от тази на БНБ, която е приложила закона и прилежащата към него Методика по отношение на цитираната по-горе наредба за размера на събираните от нея такси в банковия сектор.		
		II. Предложение на АБЗ за структурата на надзорната такса за застрахователи и презастрахователи и свързани коментари по предложениия проект за наредба: АБЗ заявяват, че с оглед съгласието си по-горе, че засега са готови да приемат без възражения един по-опростен подход, тъй като отчитат натиска на обстоятелствата, непозволяващ за заложения в закона кратък срок за изготвяне на наредба да се осъществи адекватен анализ, който да послужи за въвеждане на действителна разходопокривност на таксите и за обосновано разпределяне спрямо разходите по сектори, дейности и административни услуги, на 29-ти април т.г. отправиха предложение към Комисията за финансов надзор за тяхното разпределение в застрахователния сектор. То не е взето предвид при изготвянето на проекта за наредба, но доколкото представлява плод от позициите на членовете на сдружението и проведените с тях дискусии, не виждат причина да се отказват от него – още повече, че при него се избягват и някои от недостатъците на проекта за наредба, които ще коментират по-долу. Предложението им е съобразено със заложените от Комисията за финансов надзор предварителни	Не се приема	Комисията за финансов надзор приема, че при съпоставяне по същество на представеното от страна на АБЗ предложение за определяне на таксите за общ финансов надзор и заложения в проекта на наредбата вариант, не са налице съществени противоречия между тях: Няма противоречие относно структурата на таксите, а именно двукомпонентна, съставена от постоянен компонент и променлив компонент; Няма противоречие в целта променливият компонент да отразява справедливо пропорционално разпределяне на финансовата тежест от надзорни такси между застрахователите/презастрахователите, именно като се отнесе спрямо премийният приход;

	изисквания, посочени по-горе - приходите в бюджета на Комисията за финансов надзор от такси на застрахователи за общ финансов надзор да се увеличат с 37, 6% спрямо приходите, формирани досега от този вид такси, като пропорцията на участието на застрахователния сектор във финансирането на бюджета на Комисията за финансов надзор чрез такси за общ финансов се запази както досега. В този контекст и с оглед съобразяване на изискванията по-горе, след анализ и изчисления на наличните последни данни установяват, че: - общият размер на таксите от застрахователи по общо застраховане би бил 3,520,000 лева, ако те биха били определени по досегашния ред и в досегашния размер. - общият размер на таксите от животозастрахователи би бил 1,280,000 лв., ако те биха били определени по досегашния ред и в досегашния размер. Съответно, при прилагане на заложеното като изискване на Комисията за финансов надзор увеличение от 37,6% на тези приходи за следващ период на таксуване: - приходите в бюджета от такси за застрахователите по общо застраховане би следвало да станат общо 4 843 520 лева, - приходите в бюджета от такси за животозастрахователите би следвало да станат общо 1 761 280 лв.	Няма съществена разлика в числата, получени по двете предложения. Въпреки това следва да се посочи, че предложението на АБЗ е формирано на базата на различен от заложения в проекта на наредбата подход, който определя общ размер/таван на таксата за общ финансов надзор за застрахователния сектор. В становището на АБЗ е предложено разликата между общия размер на таксата за сектора и общата част на компонента с постоянен/твърд размер, представляваща общата част на компонента с променлив размер, да бъде разпределена между застрахователите в тежест, съответстваща на индивидуалния пазарен дял. В тази връзка се счита за основателно предложението на АБЗ за формиране на такса, съставена от два компонента – такса с твърд размер, определен в абсолютна сума и такса в променливи размер, което по своята същност съответства напълно със заложения в проекта на наредба вариант. Предвид различния подход обаче, абсолютната сума предложена за таксата с твърд компонент, предложението на АБЗ разпределя финансовата тежест по-
--	---	---

				непропорционално, по отношение на застрахователите с по-малък премиен приход.
		1. Предложение на АБЗ за формиране на таксата на застрахователите: В тази връзка и за да се достигне до справедливо и прозрачно разпределение на изискваното увеличение на таксите за надзор, начислявани и подлежащи на плащане от застрахователите за следващи надзорни периоди, в т. 1 и в т. 2 по-долу предлагат таксите за общ финансов надзор за застрахователите по общо застраховане и животозастрахователите да се уредят в наредбата при прилагането на различен подход за всеки от тези специфични подсектори, който да е съобразен с техните особености. Предлагат за застрахователите да се установи надзорна такса, съставена от две компоненти, съответно: 1.1. Такса (компонента) в твърд размер, определена като абсолютна сума, съответно 160 хиляди лева за застрахователите с достъп до единния пазар и 23 хиляди лева за застрахователите без достъп до единния пазар.	Не се приема	Съгласно първоначалния проект, предложен за обществено обсъждане, компонентът на таксата с твърд размер е на стойност 151 200 лв. Това предложение е по-благоприятно за застрахователите от предложението на АБЗ, тъй като допринася за по-пропорционалното разпределение на финансовата тежест, особено по отношение на застрахователите с по-малък премиен приход.
		1.2. Такса (компонента) в променлив размер, с която да се допълни таксата в твърд размер по т.1.1 по-горе, за да се постигне търсеното увеличение на приходите от надзорни такси от застрахователите по общо застраховане и застрахователите по животозастраховане и която да се разпределя вътрешно между тези застрахователите от тези два обособени подсектора в съответствие с пазарния дял на всеки един от тях на съответния им пазар (общо застраховане, животозастраховане) за предходен отчетен период, като:	Не се приема	Предложението на АБЗ е формирано на базата на различен от заложения в проекта на наредбата подход, който определя общ размер/таван на таксата за общ финансов надзор за застрахователния сектор. В становището на АБЗ е предложено разликата между общия размер на таксата за сектора и общата част на компонента с постоянен/твърд

		- Пазарният дял на застрахователите по общо застраховане да се определя на база на записания премиен приход съгласно отчетите по Платежоспособност II за предходната година с включени в него трансграничните продажби по линия на свободите. - Пазарният дял на застрахователите по животозастраховане да се определя въз основа на средно претегления им пазарен дял, определен като средно аритметично между пазарния дял на база записаните от съответния застраховател премии за предходен отчетен период (по Платежоспособност II) и пазарния дял, определен на база техническите резерви на застрахователя по застраховки Живот. - Общата сума на таксата в променлив размер, която ще следва да се разпределя между застрахователите за съответния период и въз основа на посочените по-горе критерии - ще следва да представлява разликата между заложения в бюджета на Комисията за финансов надзор общ размер на приходи от такси от застрахователите съответно по общо застраховане и по животозастраховане и твърдата компонента от тази такса, определена в съответствие с 1.1. по-горе.		размер, представляваща общата част на компонента с променлив размер, да бъде разпределена между застрахователите в тежест, съответстваща на индивидуалния пазарен дял. Този подход в по-малка степен отчита големината на всеки отделен застраховател и поставя в по-неравностойно положение застрахователите с по-малък премиен приход. Наред с това посоченият подход за ежегодно разпределяне на разликата между сумата от таксите във фиксиран размер и общия таван на таксата за общ финансов надзор за застрахователния сектор на базата на пазарния дял налага необходимостта от ежегодно изчисляване на допълнителна величина – пазарен дял. Това обстоятелство ще създаде предпоставки за неяснота при определяне на таксата на застрахователите. Предложението на Комисията за финансов надзор, предвиждащо формирането на фиксиран коефициент по отношение на всеки застраховател, който да се прилага към сумата на неговия премиен приход създава много по-голяма предвидимост и прогнозируемост по отношение на финансовата тежест. И има много по-малко потенциал за възникване на спорове и различни тълкувания.
--	--	--	--	---

				В допълнение, предложението не е напълно ясно. Почти всички застрахователи със седалище в Република България, които извършват дейност по животозастраховане, са застрахователи със смесена дейност (съгласно чл. 24 от Кодекса за застраховането) - извършват дейност по т. 1 и/или 2 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 от Кодекса за застраховането. В предложения подход, определен на база техническите резерви само по „застраховки Живот“ не е ясно дали се включват техническите резерви на смесените застрахователи по общо застраховане.
		1.3. Относно презастрахователите считат за справедливо и предлагат еднокомпонентно увеличение на надзорната такса със заложените от Комисията за финансов надзор 37,6%. Считат, че модел, съдържащ променлива компонента основана на пазарен дял, премиен приход или друго, не би бил приложим спрямо презастрахователите, поради естеството на техния бизнес модел.	Не се приема	Не са изложени аргументи по какъв начин разликата в бизнес модела на презастрахователите прави неприемливо прилагането на общия подход на Комисията за финансов надзор. Презастрахователите, също както и застрахователите, формират премиен приход, който може да служи за база за определяне на таксата за общ финансов надзор. В този смисъл приемането на различен подход по отношение на презастрахователите не би било обосновано.

	1.4. Предлагат също да се определи таван на общото финансиране на Комисията за финансов надзор от такси за общ финансов надзор от вътрешно обособените подсектори на местни застрахователи по общо застраховане и животозастраховане, който да не надхвърля 4 843 520 лева общо за застрахователите по общо застраховане и 1 761 280 лв от животозастрахователите за 2025 г. Предлагаме този таван да подлежи на промяна равна на промяната на индекса на потребителските цени за съответната година. Съответно в наредбата да има изрична разпоредба, че след първоначалното определяне на таксите при прилагането на новия режим, този таван ще може да се увеличава или намалява само с процента на инфлация за периода до последващото им определяне. Предложеният таван за общия размер на финансирането от застрахователи по общо застраховане и животозастрахователи, считаме за необходим, с оглед създаването на разумни гаранции, че таксите за общ надзор няма да се увеличават извън натрупаната след предходно тяхно определяне инфлация, преди да се достигне до чистата им и законосъобразна разходопокривна подзаконова уредба. Като забележка посочват, че следва в тази връзка да се изтъкне, че в чл. 64, ал. 3 има подобен таван за пенсионноосигурителните дружества (10 млн. лева общо), без да е ясно въз основа на какви финансови или други разчети той е бил определен. За разлика от това, разчетът и обосновката на предлагания от АБЗ общ таван са очевидни и ясни - с оглед заложените от Комисията за финансов надзор предварителни изисквания за нарастване на финансирането чрез надзорни такси от застрахователите с 37.6% спрямо 2024 г. (при запазването на досегашните пропорции), това са числата, които се получават като общ дял за	Не се приема	Не се приема определяне на общ таван за застрахователния сектор в абсолютна стойност. В проекта на наредбата е определен индивидуален таван на таксата за общ финансов надзор за застрахователите и презастрахователите. Същият е до двойния размер на таксата с твърд размер. По този начин се постига предвидимост и прозрачност за максималния размер на такса, който един застраховател/презастраховател може да плати и същевременно пропорционалност по отношение на големината на съответното дружество.
--	---	----------------------------	--

		всеки от двата подсектора на застрахователите.		
		2. Аргументи за предложението на АБЗ и коментари в тази връзка на текстове от проекта за наредба: 2.1. Предложението на АБЗ представлява избран от нейните членове след дискусии компромисен вариант. За формулирането му се изхожда от споделеното от преобладаващата част от членовете становище, че макар разходоемкостта на надзора върху застраховател да се влияе в някаква степен от „големината“ на застрахователя - т.е. от пазарния му дял и размера на записаните премии - все пак преобладаващата част от разходите за надзор би следвало да се приемат за присъщи спрямо самия факт на съществуването и осъществяването на застрахователна дейност от страна на застрахователя, респективно за независещи от пазарния му дял. По тази причина в предложението на АБЗ е даден относително силен превес на „твърдата“ компонента, подлежаща на определяне като абсолютна сума, като все пак е отчетена необходимостта и е създаден механизъм за определяне на втора „променлива“ компонента от таксата, макар и с относително по-малка тежест – за да се вземе предвид и да се отрази при определянето на надзорната му такса и пазарния дял на застрахователя, който макар и в по-малка степен, също се отразява на разходоемкостта на надзорната дейност по отношение на него. В тази връзка следва да се изтъкне, че недостатък на проекта за наредба на Комисията за финансов надзор е придаването на прекалено голяма тежест на записания премиерният приход в общия размер на таксата за надзор. Той има и методологически недостатъци като	Не се приема	Съобразно чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България таксите следва да се определят съобразно доходите и имуществото на задължените лица. От тази гледна точка диференциацията на таксите, с превес на променливата компонента е изцяло в съответствие с конституционния принцип.

		показател, тъй като ще отрази в таксата и икономическата конюнктура, промените в стратегиите на компаниите и други съществени фактори, без заедно с това да отчита динамиката в размера на обезщетенията и останалите разходи на дружествата и риска, носен от съответните застрахователи. Считат, че прекалената относителна тежест на променливия компонент може да доведе и до изкривявания по отношение на конкуренцията в сектора – в т.ч. защото драстичното увеличение на таксите за някои поднадзорни лица в застрахователния сектор и не толкова голямото увеличаване спрямо други би могло потенциално да се отрази върху ценообразуването, респ. на крайните цени за ползвателите на застрахователни услуги, което ще постави някои компании в по-добра конкурентна ценова позиция спрямо други. Посоченото би било валидно в обратна посока, ако пък се придаде единственост или прекомерно голяма тежест на фиксирания компонент. Недостатъците на показателя „записан премиен приход“ биха могли да бъдат сведени до разумен минимум, ако променливата компонента бъде в по-голяма степен допълващ компонент спрямо фиксирания компонент - както това е направено в предложението на АБЗ. Правят забележка, че в мотивите към проекта на наредба липсват конкретни съображения относно критерия за определяне на фиксирания размер на таксата на равнище от 151 200 лв., съответно на максималния размер на променливия компонент (определен отново в размер на 151 200 лв.). Така общият размер на таксата, събирана от едно дружество, би могла да достигне до 302 400 лв., което представлява увеличение от 116% спрямо досегашната таксата от 140 хил. лв., което надхвърля над три пъти акумулираната		
--	--	---	--	--

		за периода 2017-2024 г. инфлация от 37,6%. Изчисленията показват, че спрямо 2024 г. за няколко застрахователи таксите ще се увеличат над 2 пъти, докато за други ще се увеличат само с 9%. Съответно, че при прилагането на формулата от проекта на наредба, нарастването на таксите по отношение на отделните застрахователни дружества за 2025 г. ще се разпредели твърде неравномерно между отделните дружества – в много широкия диапазон от 9% за едни до 121% за други. Съгласно заложеното в проекта на наредба фиксираната компонента определена в размер на 151 200 лв., е само с 8% по-висока спрямо действащия в момента размер на таксите определени с тарифа от Комисията за финансов надзор (140 хил. лв.). Останалото увеличение до 41.1% спрямо събраните за 2024 г. такси от застрахователите се прехвърля небалансирано върху променливата компонента, съответно в много по-голяма степен върху няколкото компании с най-висок премиен приход. Както е конструирана в проекта, формулата ще доведе до бъдещо прогресивно нарастване на този нежелателен дисбаланс, до степен финансирането на Комисията за финансов надзор чрез такси от сектора ще се поеме основно от няколкото застрахователи с относително най-голям премиен приход.		
		2.2. При дефинирането на начина за определяне на пазарния дял на отделните животозастрахователи в предложението на АБЗ са отчетени особеностите на животозастраховането, което е дългосрочен (многогодишен) продукт и при което значение за определяне на пазарния дял имат не само записаните през съответен отчетен период застрахователни премии, но и дългосрочните ангажименти по застраховки Живот, отразени в техническите резерви. В тази връзка считат за недостатъчно ясна причината за	Приема се частично с редакция	Следва да се приемат аргументите, че няма обосновка за диференцираното третиране на премиения приход по застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд и същите следва да се третират по общия ред. В приложение II от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/894 на Комисията от 4 април 2023 г. за

	изключението по чл. 62, ал. 1, т. 3, буква „а“ от проекта за наредба съгласно което премийният приход, на базата на който се определя променливият компонент на таксата, не включва инвестиционните премии по застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд. Посочват, че разбират логиката, че инвестиционните премии не могат да бъдат приравнявани на рискови такива, но това не означава, че дейността по инвестиционно посредничество на застрахователите няма да изисква надзорно внимание от страна на Комисията за финансов надзор. В тази връзка считат, че простото изключване на този вид премийни вноски от таксообразуващите фактори няма да допринесе за справедливото разпределение на таксите за надзор между застрахователите. След като не могат да бъдат приравнени на рискови премии, респ. да се включат наравно с тях в изчислението на базата за таксата за надзор, то би следвало да се намери друг подходящ критерии, който да позволи тези премийни вноски с по-особен статут да бъдат взети предвид като таксообразуващ фактор. Считаме, че ако таксите за животозастрахователите да се определят само на база на рисковите им премии, това може да доведе до изкривяване на таксообразуването спрямо реалната им пазарната позиция - инвестиционните застраховки са важен дял в животозастраховането, имат значение за пазарната тежест на животозастрахователя, като са със структуроопределящо значение за разходите за надзор над животозастрахователите поне толкова, колкото са рисковите премии, дори може би повече. Този недостатък на представения проект за наредба би могъл да се избегне, ако се възприеме нашето предложение за разпределяне на променливата компонента между животозастрахователите чрез средно претеглен пазарен дял, представляващ средно	определяне на техническите стандарти за изпълнение за прилагането на Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците, с които застрахователните и презастрахователните предприятия предоставят необходимата за надзора над тях информация на съответните надзорни органи, и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2450 (ОВ, L 120/1 от 5 май 2023 г.) (Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/894) по отношение на отчитането на премии, претенции и разходи по вид дейност е указано, че се включват всички застрахователни дейности независимо от евентуални различия в класифицирането като инвестиционни или като застрахователни договори. Вярно е твърдението, че дейността по животозастраховане, свързано с инвестиционни фондове подлежи на надзорен преглед от страна на Комисията за финансов надзор. Предвид това, инвестиционните премии ще се включат в базата за изчисление на променливия компонент. В чл. 62, ал. 1, т. 3, буква „а“ думите „а за застраховател, извършващ застраховане по един или повече
--	--	--

		аритметично между пазарния дял, формиран на база записаните от съответния застраховател премии за предходен отчетен период (по Платежоспособност II) и пазарния дял, определен на база техническите резерви на застрахователя по застраховки Живот, в т.ч. инвестиционни.		класове застраховки по раздел I от приложение № 1 от Кодекса за застраховането, премийният приход, на базата на който се определя променлив компонент на таксата, не включва инвестиционните премии по застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд“ и запетаята преди тях се заличават. По отношение на предложението за разпределяне на променливата компонента между животозастрахователите чрез средно претеглен пазарен дял, представляващ средно аритметично между пазарния дял, формиран на база записаните премии и пазарния дял, определен на база техническите резерви следва да се отбележи, че в Насоките на ЕОЗППО относно методите за определяне на пазарните дялове, подлежащи на докладване (EIOPA-BoS-15/106) за база за определяне на пазарен дял се вземат брутните записани премии за дейността по общо застраховане и брутните технически резерви за животозастрахователната дейност, но не и комбинацията от двата подхода. Комисията за финансов надзор е избрала за целия пазар една база за изчисляване на
--	--	--	--	---

				променливата компонента, която е брутният записан премиен приход.
		2.3. Считат, че таванът по 1.3. по-горе е необходим, в т.ч. защото съгласно проекта за наредба пропорцията на финансирането на надзора чрез надзорни такси от отделните сектори не изглежда да се запазва. По наши изчисления, основани на проекта за наредба, застрахователите+брокерите+ГФ+НББАЗ (без да се считат застр. агенти) ще внасят около 9,4 милиона лева като такса за общ надзор през първата година, което е около 42% от предвидения бюджет на Комисията за финансов надзор за 2025г. Считаме, че това не съответства пропорционално на разходите на Комисията за финансов надзор за общ финансов надзор над застрахователите - още повече, че при нарастване на премиения приход този дял може да расте още, ако няма определен общ таван на финансирането чрез такси от застрахователите.	Не се приема	Не се приема определяне на общ таван за застрахователния сектор в абсолютна стойност. В проекта на наредбата е определен индивидуален таван на таксата за общ финансов надзор за застрахователите и презастрахователите. Същият е до двойния размер на таксата с твърд размер. По този начин се постига предвидимост и прозрачност за максималния размер на такса, който един застраховател/презастраховател може да плати и същевременно пропорционалност по отношение на големината на съответното дружество.
		2.4. Както се спомена по-горе, продължават да държат на тяхното предложение за начина на определяне на променливата компонента, изложено в т.1.2 по-горе. Заедно с това считат, че в механизма за определяне на променливата компонента в представения от Комисията за финансов надзор проект за наредба има някои неясноти, които следва да бъдат адресирани и изчистени. В тази връзка и ако подходът по тяхното предложение по-горе за определяне на променливата компонента не бъде приет, отбелязват необходимостта да бъдат адресирани и изчистени някои неясноти в проекта за наредба, в т.ч.: - в чл. 73 да се допълни думичката „максималния“ преди думичката „размер“ – за да е ясно, че това не е	Не се приема	В чл. 73 от проекта на наредба думата „размер“ не фигурира.

		някакъв допълнителен или алтернативен ред за определяне на променливата компонента на таксата, а е именно начин за определяне на нейния максимален размер, като горна граница. Това е казано в наименованието на глава пета, но е добре думата „максимален“ да се употреби и в самата норма на този член, за да няма нежелателни обърквания;		
		- в чл. 73 безспорно да се изясни, че според заложеното в проекта за наредба, величината „n“ от формулата за изчисление на коефициента „K“ включва всички местни застрахователи и презастрахователи – съответно, това да се изпише изрично в текста на ал. 2 на чл. 73, а понятието „сектор“ да отпадне от дефиницията на коефициента K в чл. 73, ал. 1;	Приема се	
		- вместо показателят „брутни записани премии“ при определянето на променливата компонента от таксата (чл. 62, вр. чл. 73 от проекта за наредба) да се ползва показателят „застрахователен приход“ по Отчета за Печалба и Загуба към ГФО, тъй като след въвеждането на IFRS 17 показателят „брутни записани премии“ реално не се съдържа в ГФО и няма как да се извлече от него. Правят забележка, че в тази връзка следва да се отбележи, че в чл. 62, ал. 1, т. 3, буква „а“ от проекта за наредба се реферира към „брутни записани премии“, а в чл. 73 ал.1 е записана дефиниция за показател L „Данни от ГФО на лицето за предходната година“, но без да се поясни конкретен показател от ГФО. Показателят по ГФО е „Застрахователен приход“ и именно това понятие следва да бъде употребявано в проекта за наредба - за да няма неясноти и да има еднообразно правоприлагане и синхрон между употребените в различните приложими нормативни актове понятия.	Приема се с редакция	За определяне на променливата компонента Комисията за финансов надзор е възприела подход на база на брутните записани премии, определени в чл. 1, параграф 11 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/35, като същият подход по силата на Кодекса за застраховането се прилага и за застрахователите без право на достъп до единния пазар на ЕС. Надзорната отчетност в Република България е определена с Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/894. Следователно избраният от Комисията за финансов надзор подход следва да се базира на тази надзорна отчетност. В тази връзка в чл. 73, ал. 1 думите

		Съответно, би следвало в чл. чл. 62 ал. 1 т. 3 изразът „общия записан премиен приход на дружеството за предходната година“ да се замени със „Застрахователен приход в отчета за печалба и загуба към ГФО на лицето за предходната година“, а в чл. чл. 73 ал.1 изразът „Данни от ГФО на лицето за предходната година“ да бъде заменен със „Застрахователен приход в отчета за печалба и загуба към ГФО на лицето за предходната година“.		„L = данни от ГФО на лицето за предходната година“ се заменят с „L = данни от годишните справки по чл. 126, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 125, ал. 1 и 2 от Кодекса за застраховането на лицето за предходната година“.
		III. Относно свързани съществени въпроси и теми В допълнение, но не на последно място, бихме искали да поставим някои важни въпроси и да коментираме накратко някои допълнителни съществени очаквания на нашите членове по отношение на новия режим за финансиране на бюджета на Комисията за финансов надзор от надзорни такси: 1. Относно необходимостта от предвидимост, прозрачност, обосновааност и обществен контрол по отношение на бюджета и разходите на Комисията за финансов надзор, финансирани чрез такси: В тази връзка на първо място бихме изтъкнали, че въвеждането на коментирания нов режим за определяне на надзорните такси и предвижданото им увеличение се случва твърде рязко, без разумен плавен преход и без почти никаква предварителна подготовка, чрез която да се осигури необходимия период за адаптация на застрахователите спрямо описаните съществени промени в режима за определяне на дължимите от тях надзорни такси. Независимо от това сме готови да проявим разбиране и да отчетем, че причините за това се коренят в натрупването на инфлационен натиск през доста дълъг период от време, предпоставено от досегашния процедурно тежък и неоперативен начин за определяне на надзорните такси	Приема се принципно	Предложението не е свързано с конкретни разпоредби от проекта на наредба и не може да бъде отразено. Комисията за финансов надзор ще продължи да осъществява своята дейност при осигуряване на максимална диалогичност и публичност.

	със Закона за Комисията за финансов надзор, създаващ препятствие за тяхната своевременна актуализация при необходимост, в т.ч. с текущата инфлация. В тази връзка, макар и с някои резерви, общо взето нашите членове са готови да приемат описаното увеличение, макар „стъпката“ му да е твърде голяма – да го приемем като „натрупано“ през годините и макар и с усилия да приемем временните му негативни последици върху текущите финансови разчети, за които то представлява относително тежък удар. Предвид новия режим за определяне на надзорни такси очакваме също и повече предварителна прозрачност при бюджетирането на Комисията за финансов надзор, в т.ч. на приходите от такси, както и повече съгласуваност на бюджета с лицата от поднадзорните сектори, както на самото формиране на бюджета и на неговите приходни и разходни пера, така и на обосновката за тях. Считаме, че при таксуването не следва да се допуска дефицит или излишък, като в този смисъл всички такси за отделни услуги, събрани през годината, трябва да се приспадат от сумата, която ще се събира за надзорни такси. Считат за препоръчително регламентирането на механизъм за предварително дискутиране на тези въпроси с лицата от поднадзорните на Комисията за финансов надзор сектори - за да може чрез съобразяване на техните становища да се гарантира своевременното намиране на оптималните решения при максимален консенсус на заинтересованите страни. Съответно, бихме очаквали регулярно и достатъчно рано през предходната година да се публикува бюджетната програма „Подобряване на регулацията и надзора на небанковия сектор“ по чл. 2, ал. 2 от проекта на наредба, като предлагаме за този документ в наредбата да се регламентира график за публикуване, задължително съдържание и начин на		
--	---	--	--

		обсъждането му със заинтересованите лица от финансиращите сектори, указани в проекта на наредба.		
		2. Относно надзора и вноските за надзор от клонове на чуждестранни застрахователи, в т. ч. от държави членки: 2.1. По отношение на клоновете на застрахователи от трети държави: Доколкото в момента няма клонове от застрахователи от трети страни в България, този въпрос не стои на практика, което не значи, че не следва да бъде уреден нормативно в наредбата за надзорните такси – ако това не се случи, в наредбата ще остане празнота. Предвид очевидността му, няма да се разпростираме в коментари по този въпрос, като само ще изтъкнем, че надзорната такса за клонове на застрахователи от трети държави би следвало да се определи като аналогична на надзорната такса за застрахователите, доколкото Комисията за финансов надзор има аналогични надзорни ангажименти по отношение на тях.	Приема се принципно	Предвид липсата на клонове на застрахователи от трети държави на този етап предвиждането на изрична такса не е необходимо. Същото ще бъде регламентирано при първите изменения и допълнения на наредбата, които ще произтекат от предстоящи изменения и допълнения в Кодекса за застраховането, обуславящи въвеждането на надзорни такси по отношение на нови поднадзорни лица.
		2.2. По отношение на клоновете на застрахователи от държави членки: По отношение на клоновете на застрахователи от държави-членки, осъществяващи дейност в страната при условията на FOE, тук за пореден път ще изтъкнем, че дейността на такива клонове съставлява сериозна част от българския застрахователен пазар. Заедно с добрите практики дейността на клоновете потенциално генерира значителни рискове за него, в това число репутационни по отношение на сектора и не е за пренебрегване по отношение на защитата на ползвателите на застрахователни услуги. Ясно е, че съобразно чл. 30 на директива	Не се приема	Прилагането на надзорни такси спрямо застрахователите при условията на правото на установяване и свобода на предоставяне на услуги се разглежда като пречка пред осъществяването на тези свободи не се стимулира от институциите на Европейския съюз. При наличието на практика на съответните държави членки би могло да се повдигне въпросът пред Европейската комисия с оглед

		Платежоспособност II финансовият надзор на застрахователните и презастрахователните предприятия, включително този на дейността, която те извършват чрез клонове или по силата на свободата на предоставяне на услуги, е изцяло от отговорност на държавата-членка по произход и се реализира от и чрез нея. Вярно е също така, обаче, че надзорният орган на приемащата държава разполага най-общо казано и с редица възможности да осъществява в национален интерес частичен и/или опосредстван надзор над клоновете от държавите членки, в това число: - да изисква информация и данни, в това число при започване на дейност, при промени и др.; - да комуникира с надзорните органи в държавата-членка по произход на клона, в т.ч. по отношение на системата на управление или финансовото състояние на съответния застраховател или за съответствието му с изискванията за квалификация и надеждност и др.; - да изисква несистемно уведомяване за условията на застрахователни договори и други документи и да извършва несистемни проверки за съблюдаване на националните разпоредби, отнасящи се до застрахователните договори; - да изисква спазването на националните правни разпоредби и да изисква от клона и/или от съответното застрахователно предприятие-майка на клона, да отстранява нередности, да наказва нарушенията, извършени на територията; - при определени предпоставки пряко да предприема мерки, които да предотвратяват и/или да наказват за нередности, в т.ч. да попречат на сключването на нови застрахователни договори от това предприятие (клон) на територията на приемащата държава.		предприемане на мерки към тези държави членки. В зависимост от резултата на тези мерки може въпросът за евентуално предвиждане на такива надзорни такси да бъде обсъден отново.
--	--	---	--	--

		Предвид изложеното считат, че: - надзорът от страна на Комисията за финансов надзор върху клоновете в България на застрахователи от държави членки, като надзорен орган в приемаща държава, следва да се интензифицира до максималната възможна степен, допустима съобразно хармонизираната рамка на Платежоспособност II, съответно, че Комисията за финансов надзор следва да реализира и да се възползва пълноценно от всички възможности за такъв контрол, с които разполага по силата на директивата; - клоновете в България на застрахователи от държави членки следва да заплащат надзорна такса на Комисията за финансов надзор, с оглед очевидната необходимост Комисията за финансов надзор да осъществява контрол и върху тях. Естествено, тази такса не би могла да е в размера на пълна надзорна такса за местни застрахователи, но следва да е определена така, че да съответства най-малко на разходите за реализация на възможностите за необходим контрол, описани по-горе. По техни данни такъв подход вече се прилага в немалко страни от ЕС, в това число в Австрия и Хърватска, където частична надзорна такса се събира и от клоновете на застрахователи от държави членки, като при това в Република Хърватска тази такса е в размер от 0,8 промила върху премийния приход.		
		3. По отношение на другите видове поднадзорни лица от застрахователния сектор изтъкват, респективно препоръчват, следното: Считат, че в чл. 62, т. 7 съществува проблем по отношение на застрахователните агенти – „етажността“ не е достатъчно диференцирана по отношение на долната си граница, поради което несправедливо ще се яви в един и същ размер за агента с премийен приход от	Приема се с редакция	Предложената етажност и съответните такси съответстват на дейността на застрахователните агенти, въпреки това следва да се отбележи, че има застрахователни агенти, които съществено надхвърлят критерии за приход в тази връзка предложението за

		10 хиляди лева и за агента с премиен приход от 1 млн. лева. При това следва да се отбележи, че нарастването на таксите за агентите, макар и неоголямо в абсолютен размер, е твърде голяма като процент – доста над 37, 6 %. Считат, че за да се компенсира този недостатък, би била необходима по-диференцирана „етажност“ в ниските слоеве за таксата на агентите – например до 10 хиляди лева, до 50 или 100 хиляди лева, до 200 или 300 или 500 хиляди лева и т.н. - със съответно приложима по-малка такса в абсолютен размер за съответните „по-ниски“ етажи.		основателно по отношение на застрахователните агенти с премиен приход над 5 000 001 лв. В чл. 62, ал. 1, т. 7 се създава нова буква „в“: „в) юридическо лице или едноличен търговец с премиен приход през предходната година над 5 000 001 лв. – фиксирана такса в размер на 3000 лв.;“ Останалите относими норми се привеждат в съответствие.
		4. По отношение на необходимостта Комисията за финансов надзор да се финансира частично и от централния бюджет: С оглед функциите по защита на обществен интерес и защита на правата на потребителите на застрахователни услуги и с оглед реализираните от Комисията за финансов надзор и внасяни в централния бюджет вноски от глоби и имуществени санкции считаме, че бюджета на Комисията за финансов надзор следва да се финансира не само от надзорни и други такси, но да се финансира и от държавния бюджет, в разумна и обоснована пропорция. В тази връзка считат за неоснователен аргумента, правен в някои дискусии, че други надзорни институции, в това число Българската народна банка (БНБ), се самофинансират изцяло, в т.ч. чрез надзорни такси, като не се финансират от държавния бюджет. В тази връзка изтъкват, че БНБ, с която основно това сравнение се прави, осъществява само общ надзор върху поднадзорните лица и не извършва дейности/действия по защита на потребителите, което е ключова функция на Комисията за финансов надзор, съгласно чл. 11, т.1 от Закона за Комисията за финансов надзор.	Приема се принципно	Предложението няма отношение към проекта на наредба и неговите аргументи могат да се използват в бъдещи дискусии.

		Съответно, доколкото освен общ финансов надзор върху поднадзорните лица Комисията за финансов надзор осъществява по силата на чл. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор и „защита на интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица“ и има ангажименти за „осигуряване на стабилност, прозрачност и доверие на финансовите пазари“ и за „осигуряване на адекватна и стабилна инфраструктура на финансовите пазари“, би било нормално и напълно логично Комисията за финансов надзор да не се финансира изцяло от поднадзорните лица, а да се финансира частично и със средства от държавния бюджет - доколкото освен административен надзор, изпълнява и други важни и различни от надзора държавно-обществени функции. Следва в тази връзка да се изтъкне, че в немалко европейски държави бюджетът на финансовия надзор се финансира частично от държавата, в порядък на около 4-5 % от целия му размер. Изтъкват, че са готови да приведат примери, при необходимост.		
5.	Женя Игнатова	Изразено е становище по отношение на предложеното увеличение на фиксираната годишна такса за общ финансов надзор за доставчиците на услуги за колективно финансиране – от 3 500 лв. на 6 000 лв., което представлява повишение от приблизително 71%. Счита се, че подобно рязко увеличение е непропорционално високо, в контекста на следните аргументи: 1. Посочва се, че таксата трябва да бъде диференцирана според броя и сложността на услугите Съгласно чл. 72 от проекта на наредбата, фиксираният компонент се формира така: $V=b_1+b_2+\dots+b_n$ $V=b_1+b_2+\dots+b_n$ Това означава, че фиксираният компонент трябва да отразява броя на услугите, включени в лиценза. Обобщава се, че платформа, предлагаща само заемно	Приема се частично с редакция	В чл. 39 ал. 1 от проекта на наредба се изменя така: „(1) От доставчик на услуги за колективно финансиране се събира фиксиран компонент на таксата за общ финансов надзор, в размер на 6 000 лв. както следва: <u>1. За всяка основна услуга по чл. 2, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2020/1503 – 2000 лв.;</u> <u>2. За всяка допълнителна услуга по поле 5, подполе 1, б. „в“ от приложението към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2112 за допълнение на Регламент (ЕС)</u>

	базирано финансиране не би следвало да плаща такса, равна на тази за пълен лицензионен пакет по Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета от 7 октомври 2020 година относно европейските доставчици на услуги за колективно финансиране на предприятията и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1129 и на Директива (ЕС) 2019/1937. Такъв подход е възприет по отношение на инвестиционните посредници в проекта на наредба, но не е предвиден за доставчиците на услуги за колективно финансиране. 2. Счита, че е налице неравномерно увеличение спрямо други надзорни такси – в проекта на наредба няма друга фиксирана такса за поднадзорни лица, която да е увеличена със 71%. Дадени са примери за процентно увеличение на фиксирания компонент: Пример 1: За многостранна система за търговия, основана на технологията на децентрализирания регистър: Стара такса: 10 000 лв. Нова такса: 12 000 лв. Увеличение: 20% Пример 2: От управляващо дружество по чл. 86, ал. 1 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране: Стара такса: 3 200 лв. Нова такса: 4 300 лв. Увеличение: 34% Твърди се, че това води до неравнопоставеност, особено когато се отнася за бизнес сектор в начален етап на развитие. 3. Твърди се, че разходите за надзор на сектора на услуги за колективно финансиране са минимални. Посочва се, че понастоящем в Република България има само 4 лицензирани доставчици, повечето от които	<u>2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на изискванията, реда и условията за подаване на заявление за лицензиране като доставчик на услуги за колективно финансиране (ОВ, L 287/5 от 8 ноември 2022 г.) – 500 лв.</u> С предложения текст се постига диверсифициран фиксиран компонент на таксата за общ финансов надзор и намаляване на общия ѝ размер за доставчиците, които осъществяват основно или само основните услуги, каквито са по-голяма част от доставчиците към настоящия момент. Намаляването на размера на фиксирания компонент спрямо променливия може да бъде обмислено в бъдеще след анализ на развитието на пазара на този тип услуги. Увеличението на размера на годишната такса за общ финансов надзор за всички поднадзорни на Комисията за финансов надзор лица е обвързано с целите на наредбата за постигане на финансова самостоятелност на Комисията за финансов надзор. Доколкото в момента развитието на колективното финансиране и
--	--	---

	имат ограничена дейност. Според чл. 71 от проекта на наредба, разходите на Комисията за финансов надзор трябва да се съобразяват с реалната дейност и обем на надзора и считат, че това не е отчетено в предвидената такса. 4. Влияние върху финтех сектора и иновациите Посочва се, че сектора на услуги за колективно финансиране, в който активно навлизат финтех компании, стартъпи и новатори и значителното повишение на регулаторните такси може да бъде бариера за развитие и навлизане на нови участници. 5. Сравнение с модела на Българската народна банка Посочва се, че съгласно Наредба № 40 на БНБ от 1 декември 2020 г. за определяне на размера на таксите за покриване на административните разходи на Българската народна банка, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране, надзорната такса се изчислява чрез: Фиксиран компонент – само 10% от общата сума, разпределен поравно Променлив компонент – 90%, базиран на реални финансови показатели (активи и рискове). Счита, че това е значително по-справедлив модел, който насърчава растежа, а не го възпрепятства и предложеният от Комисията за финансов надзор модел дава доминираща тежест на фиксирания компонент, което не отразява нито риска, нито мащаба на дейността. 6. Роля на държавния трансфер към Комисията за финансов надзор: Съгласно чл. 44, ал. 1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г.: Приходи от държавни такси: 22 900 хил. лв. Трансфери от държавния бюджет: 2 138.3 хил. лв. Този трансфер представлява 9.3% от общия бюджет на Комисията за финансов надзор.	доставчиците на услуги за колективно финансиране е в начален стадий и се очаква да расте с бързи темпове в краткосрочен и средносрочен период, заедно с навлизането на нови пазарни участници не се очаква размерът на таксата за общ финансов надзор за тези лица да бъде променян в следващите години, съответно за тях да се увеличава административната тежест. Комисията за финансов надзор осъществява надзор върху небанковия финансов сектор в страната в който осъществяват различни по предмета и мащаба на своята дейност пазарни субекти. Различните типове пазарни участници подлежат на различен надзор и поради тази причина, увеличението на таксите може да варира в зависимост от специфичните изисквания и регулации, приложими за всеки тип участник. Прилагането на последователна, устойчива и с ниска административна тежест регулаторна дейност е основополагащо за Комисията за финансов надзор. Развитие на сектора на услуги за колективно финансиране е в начален етап и затова към настоящия момент има само 4 лицензирани доставчици.
--	---	--

	Подкрепя намерението на Комисията за финансов надзор да преустанови зависимостта си от държавно финансиране и да премине към пълна финансова самостоятелност, но считат, че увеличението на таксите следва да бъде пропорционално и справедливо разпределено между регулираните страни, като се отчете реалният размер на покриваната от държавата разлика. Счита, че при текущо финансиране от държавата в размер на 9.3% от бюджета, предложеното увеличение от 71% за доставчиците на услуги за колективно финансиране е несъразмерно и би довело до неоснователно натоварване на един бързоразвиващ се, но все още ранен пазар. Посочва, че алтернативен и по-устойчив подход би било увеличение от около 10%–15%, което да отразява реалната нужда от компенсиране на бюджетния недостиг без да се създава внезапна финансова бариера за нови участници в сектора. Според лицето това ще осигури едновременно: път към финансовата независимост на Комисията за финансов надзор; предвидимост и стабилност за регулираните лица; подкрепа за иновациите в сектора на алтернативното финансиране. В обобщение посочва, че увеличението на фиксираната такса с повече от 20–25% е необосновано и несправедливо, особено предвид: • ранния етап на развитие на сектора на услуги за колективно финансиране; • малкия брой активни участници; • необходимостта от стимулиране на финтех иновациите. Предлага: • въвеждане на диференциран фиксиран компонент, в зависимост от броя на услугите в лиценза; • ограничаване на фиксирания компонент до разумна	Навлизането на нови пазарни участници и развитието на пазара няма да доведе до увеличаване на административната тежест за доставчиците на услуги за колективно финансиране. Навлизането на финтех компании, стартъпи и новатори в сектора на услуги за колективно финансиране разкрива неговия потенциал. Размерите на таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, не целят ограничаване на бизнеса и навлизането на нови участници. Напротив, тези такси служат за гарантиране, че на пазара се допускат само надеждни и квалифицирани участници, които отговарят на необходимите регулаторни изисквания. Това е важно за поддържане на стабилността и доверието в пазара, като се избягва навлизането на неквалифицирани и ненадеждни участници. При изготвянето на проекта на наредба са анализирани моделите за финансиране на различни европейски органи, включително и на Българската народна банка. Моделът, използван от Българската народна банка, не е приложим към дейността, осъществявана от доставчиците на услуги за колективно финансиране. В мотивите към проекта на наредба
--	---	---

		част от общата такса (под 25%), както е в Наредба № 40 на БНБ от 1 декември 2020 г. за определяне на размера на таксите за покриване на административните разходи на Българската народна банка, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране; • възможност за облекчен режим на таксуване за нови участници (напр. първите 2 години).		е посочено, че се цели осигуряване на необходимия на Комисията за финансов надзор бюджет чрез финансирането ѝ от такси, които се събират при осъществяване на законоустановените ѝ правомощия. С оглед на обстоятелството, че започването на дейност от доставчик на услуги за колективно финансиране е предпоставено от изграждането на съответната интернет платформа, включително и за която цел, наред с други, Регламент (ЕС) 2020/1503 предвижда 18-месечен период за започване на дейността след издаването на лиценза, е обосновано да бъде предвиден гратисен период, в който такса за общ финансов надзор не се събира. Последно посоченото е обосновано от практическата липса на дейности, от която произхожда липсата на необходимост от извършването на значителни надзорни действия. С цел последователност и предвидимост, както и еднакво третиране на всички нови участници, периода на освобождаване от такса за общ финансов надзор трябва да е еднакъв за всички. Доколкото обаче всеки отделен доставчик на услуги за колективно финансиране може да започне дейност в
--	--	--	--	--

				различен момент от 18-месчния период след издаването на лиценз, срокът на освобождаване от такса за общ финансов надзор трябва да е по-кратък. Доколкото дейността по предоставянето на услуги за колективно финансиране не е изключителна и един доставчик на услуги за колективно финансиране може да развива и други дейности, включително лиценз за доставчик на услуги за колективно финансиране може да получи и лице с вече широко развита търговска дейност в други сфери, освобождаването е подходящо за годината, в която дружеството е получило лиценз. В тази връзка се създава нова ал. 8 в чл. 78 от проекта на наредба: <u>„(8) Доставчик на услуги за колективно финансиране не дължи фиксиран компонент на таксата за общ финансов надзор за годината, в която е издаден лицензът.“</u> Досегашната ал. 8 става ал. 9.
6.	Асоциация на индустриалния капитал в България и Асоциация на	1. Посочват, че от формална гледна точка, мотивите към проекта съдържат задължителните реквизити, посочени в чл. 28, ал. 2 от Закона за нормативните актове, но по същество нито една част от мотивите не посочва конкретните причини, цели и очаквани резултати. 2. Твърдят, че липсва предварителна оценка на въздействието, която макар и да не е задължителна съгласно чл. 20, ал. 4 от Закона за нормативните актове,	Приема се частично с редакция	1. Съгласно чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове извършването на частична предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет. Видно от ал. 3 на същия член

	директори те за връзки с инвеститорите в България	е необходима за обективна преценка дали предлаганият нов модел на финансиране на Комисията за финансов надзор е в състояние да допринесе за подобряване на надзора и регулацията на небанковия финансов сектор или ще нанесе вреди. Без конкретна оценка не би могло обективно да се прецени как ще бъдат постигнати очакваните резултати за приходи в периода 2025 г. – 2028 г. 3. Посочват, че с новата наредба, таксите за публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа се увеличават съществено като абсолютни стойности, въвеждат се допълнителни компоненти (фиксиран + променлив), които са обвързани със стойността на активите. Считат, че това значително увеличава общата административна и финансова тежест спрямо досегашната практика, без да има анализ и количествена оценка, като се твърди, че увеличението на таксите се оправдава чрез „приноса за облекчаване дейността на Комисията за финансов надзор и за подобряване на качеството на услугите“, както и че „При увеличение броя на поднадзорните лица на Комисията за финансов надзор и експанзия на нови пазари или разширяване на пазарното присъствие и стимулиране на корпоративния растеж в дългосрочен период административната тежест ще намалява.“ Посочват, че това е в противоречие с чл. 3 от Закона за ограничаване на административната тежест, съгласно който задълженията към бизнеса трябва да бъдат пропорционални, предвидими и обосновани. В мотивите към предложението модел не е доказана нуждата от увеличаване на надзорната тежест, съответстваща на предложените такси, а променливите компоненти водят до непредвидимост и непропорционалност на таксите. Твърдят, че най-съществена, като ефект, е промяната на начина на изчисляване на таксата за общ финансов		цялостна предварителна оценка на въздействието се извършва при изработване на нови закони и кодекси или изработване на проекти на нормативни актове, за които оценката по ал. 2 е показала, че може да се очакват значителни последици. Подзаконовите нормативни актове, приемани от Комисията на финансов надзор не попадат в обхвата на нормативните актове по чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове, съответно за тях не е необходимо да бъде изготвяна частична или цялостна предварителна оценка на въздействието. В конкретния случай не може да бъде прието твърдението, че изменението на размера на таксите води до „значителни“ последици за поднадзорните на комисията лица. Новият модел за определяне на таксите не предвижда произволно или равномерно увеличение на таксите, а въвежда структуриране спрямо риск профила съобразно стойността на активите на всяко едно от публичните дружества, състояща се от: - фиксиран компонент - допълнителен компонент (не променлив), обвързан с размера на активите, който цели разпределение на регулаторната
--	---	---	--	---

	надзор.		тежест съразмерно с икономическия мащаб и регулаторния риск на субекта. Допълнителният компонент в структурата на таксите за публични дружества не е променлив, а се запазва фиксираната структура на таксите за всички поднадзорни лица (емитенти, публични дружества, публични дружества и емитенти, дружества със специална инвестиционна цел и емитенти), която не води до непредвидимост, а до пропорционалност спрямо рисковия профил на поднадзорните лица. Основното предимство на допълнителния компонент на таксите е именно, че той отчита реалната икономическа тежест в зависимост от мащаба на дружеството и броя активи, в това число и пазарна позиция на емитента – колкото по-голяма е стойността на активите, толкова по-значима е нуждата от по-всеобхватен надзор. По този начин се създава предвидимост чрез обвързаност с ясно измерим обективен количествен показател (стойност на активите, отразен в ГФО и КГФО на дружествата), който може да бъде предвиден от страна на дружествата и обема съобразно стопанската дейност на публичните дружества, другите				
	<table><tr><th>Предложена тарифа</th><th>Действаща тарифа</th></tr><tr><td>Годишна такса за общ финансов надзор за публично дружество и емитент на ценни книжа, което не изготвя консолидиран отчет чл. 31, ал. 2 от проекта: • Фиксиран компонент: 600 лв. • Променлив компонент – спрямо активите: • от 120 лв. (при активи < 1 млн. лв.) до 360 лв. (при активи > 500 млн. лв.) Общо: от 720 до 960 лв. Чл. 35 – Когато дружеството е задължено да представя консолидиран финансов отчет се събира и допълнителен фиксиран размер на годишната такса за общ финансов надзор в размер на 200 лв. Общо: от 920 до 1160 лв.</td><td>Годишна такса за общ финансов надзор за публично дружество и емитент на ценни книжа независимо от това дали е задължено да представя консолидиран отчет по действащата тарифа: • 600 лв.</td></tr></table>	Предложена тарифа	Действаща тарифа	Годишна такса за общ финансов надзор за публично дружество и емитент на ценни книжа, което не изготвя консолидиран отчет чл. 31, ал. 2 от проекта: • Фиксиран компонент: 600 лв. • Променлив компонент – спрямо активите: • от 120 лв. (при активи < 1 млн. лв.) до 360 лв. (при активи > 500 млн. лв.) Общо: от 720 до 960 лв. Чл. 35 – Когато дружеството е задължено да представя консолидиран финансов отчет се събира и допълнителен фиксиран размер на годишната такса за общ финансов надзор в размер на 200 лв. Общо: от 920 до 1160 лв.	Годишна такса за общ финансов надзор за публично дружество и емитент на ценни книжа независимо от това дали е задължено да представя консолидиран отчет по действащата тарифа: • 600 лв.		
Предложена тарифа	Действаща тарифа						
Годишна такса за общ финансов надзор за публично дружество и емитент на ценни книжа, което не изготвя консолидиран отчет чл. 31, ал. 2 от проекта: • Фиксиран компонент: 600 лв. • Променлив компонент – спрямо активите: • от 120 лв. (при активи < 1 млн. лв.) до 360 лв. (при активи > 500 млн. лв.) Общо: от 720 до 960 лв. Чл. 35 – Когато дружеството е задължено да представя консолидиран финансов отчет се събира и допълнителен фиксиран размер на годишната такса за общ финансов надзор в размер на 200 лв. Общо: от 920 до 1160 лв.	Годишна такса за общ финансов надзор за публично дружество и емитент на ценни книжа независимо от това дали е задължено да представя консолидиран отчет по действащата тарифа: • 600 лв.						

		Посочват, че от мотивите не става ясно, защо по отношение на таксата за общ годишен финансов надзор се въвежда променливият компонент и каква е причината той да бъде обвързан със стойността на активите. Твърдят, че на практика, общият финансов надзор се изразява в това, че Комисията за финансов надзор проверява дистанционно оповестените по надлежния ред от емитентите годишни и междинни финансови отчети/публични уведомления, поканите, материалите и протоколите за общите събрания, както и друга регулирана информация и др. инцидентни действия/оповестявания от поднадзорните лица. Пренебрежима част от общия финансов надзор са проверките на място в самите дружества. Тази административна проверка не е обвързана към момента и не се влияе от стойността на активите на поднадзорното дружество – т.е. дали дружеството има активи 100 000 лв. или 100 000 000 лв. не оказва влияние върху обема работа на Комисията за финансов надзор и респективно не би следвало стойността на активите да бъде критерий за налагане на по-високи такси за общ финансов надзор, доколкото дължимите от страна на служителите на регулаторния орган действия са обвързани с изискванията за нормативно съответствие, а законовите изисквания са ясно разписани в закона и задълженията за периодична отчетност на поднадзорните лица не са обвързани с размера на активите им. В допълнение на горното посочват, че промяната в начина на изчисляване на таксите за общ финансов надзор, се обосновава с прилагания от Комисията за финансов надзор риск базиран надзор. В мотивите, към проекта за наредба е отбелязан добрият опит на БНБ и е отчетен стремежът да се съизмерят осъществяваните		емитенти на ценни книжа и дружествата със специална инвестиционна цел. Начинът за определяне на таксата е напълно прозрачен, обективен и предвидим, без променлив компонент, запазвайки старата фиксирана структура на таксите с единствена разлика, в зависимост от мащаба на дейността на публичното дружество е добавен допълнителен компонент, като използва ясно дефинирани стойности на активите от публично достъпната, отразена в официален документ като годишен одитиран финансов отчет на публичното дружество за съответната година. Общият финансов надзор има различна тежест в зависимост от мащаба на публични дружества, емитенти и акционерни дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ). Макар дейностите по общ финансов надзор формално да изглеждат еднакви за всички публични дружества, емитенти и АДСИЦ (например проверка на годишни отчети, проверка на подадена вътрешна информация, провеждане на ежегодна кампания за редовни и извънредни общи събрания на публични дружества), реалният надзорен ангажимент на Комисията за финансов надзор варира значително според мащаба
--	--	--	--	---

	от страна на БНБ и Комисията за финансов надзор надзори най-вече по повод пълната бюджетна самостоятелност на двете институции и в по-тесен аспект - по отношение на събираните такси от поднадзорните лица. Прави впечатление, че в мотивите липсват аргументи за избора на сумата на активите на поднадзорните лица като основа за изчисляване на променливия компонент на таксите за общ финансов надзор. Според тях такъв аргумент не може да бъде извлечен от прилагания от Комисията за финансов надзор риск базиран надзор, поради няколко причини: • надзорът, основан на риска, който Комисията за финансов надзор прилага, отчита редица компоненти за риск, но сумата на активите, като компонент за риск, вероятно присъства само при подбора на лицата, които ще бъдат проверявани от Комисията за финансов надзор, но не и при реалното осъществяване на текущия надзор над дейността на поднадзорните лица; • риск базираният надзор е подходът, който Комисията за финансов надзор прилага, за да подбере конкретните поднадзорни лица измежду всички поднадзорни лица с еднакъв статут, спрямо които да осъществи текущия последващ надзор, но същинската проверка относно спазването на законовите изисквания е очертана именно от закона (налице ли е пълно покриване на законовите изисквания на представената финансово отчетна информация; навреме ли е изпратена финансово отчетната информация/спазен ли е законовият срок; налице ли е пълно, непротиворечиво и точно отчитане на информацията; налице ли е спазване на законовите изисквания относно свикване и провеждане на общо събрание на акционерите на публични дружествата/ДСИЦ; налице ли е съответствие с изискванията за оповестяване съобразно МСФО и насоките на ЕОЦКП; налице ли е спазване на		на дружеството. По-големите дружества имат по-комплексна структура – холдинги, дъщерни и асоциирани и други дружества – местни и чуждестранни, международни финансови операции, което включва и оповестяването на по-обемна и по-често детайлна информация, включително на английски език. Следователно, реалната надзорна дейност не е еднакво обемна за всички – а това обосновава използването на допълнителен фиксиран компонент в зависимост от мащаба на стопанската дейност на публичното дружество.
--	---	--	--

	законовите изисквания на чл. 114 и сл. от ЗППЦК; налице ли е спазване на изисквания за разкриване на вътрешна информация; спазени ли са законовите изисквания за това финансовите отчети, уведомленията и информацията на проверяваното лице да не съдържат неверни, подвеждащи или непълни данни; налице ли е спазване на специфичните изисквания на ЗДСИЦДС от страна на ДСИЦ и др.). В този смисъл, същността на последващите проверки на публичните дружества, емитентите на ценни книжа и на ДСИЦ (което обезпечава именно ТОФН), е извършването на действия, чрез които ще установи дали е или не е налице спазване на дадено законово изискване. Проверянето на тези законови изисквания няма общо със сумата на активите на дружеството. Независимо каква е сумата на активите на поднадзорните лица, Комисията за финансов надзор ще извърши един и същи набор от действия, които ще съставляват последващия и текущ надзор. Ако действително съществува връзка, както се твърди в мотивите, между риск базирания надзор и таксата за общ финансов надзор, следва тази такса да се дължи само и единствено от проверяваните от Комисията за финансов надзор лица, тези, които са обект на проверка в резултат на прилагането на надзора, основан на риска, а не и от тези, които не са обект на надзор през съответния период. От факта, че от 2018 г. Комисията за финансов надзор е ориентирана към модел за надзор, основан на риска, и го прилага за поредна година, следва, че на проверка подлежат само част от поднадзорните лица (част от публичните дружества, част от емитентите, част от ДСИЦ, и т.н.), а не всички поднадзорни лица. И след като не всички поднадзорни лица са проверявани по всяко време, възниква резонния въпрос защо непроверяваните следва да заплащат такса за общ финансов надзор, след като не са обект на	Въвеждането на допълнителен фиксиран компонент, обвързан със стойността на активите, в таксата за общ финансов надзор, представлява обоснован, пропорционален и предвидим подход, при изчисляване на таксите, който отразява реалната тежест и комплексност на надзорната дейност спрямо различните по мащаб емитенти. Този подход постига по-справедливо и устойчиво разпределение на административната тежест, като по-малките публични дружества и емитенти на ценни книжа следва да поемат по-малка тежест спрямо по-големите дружества с по-висока стойност на активите, както и такива с по-рисков профил. Таксата за общ финансов надзор включва както такса за дистанционен надзор така и за проверки на място, а не само за проверки на място. Дистанционният надзор е ежедневен и ангажира в най-голяма степен административния капацитет на Комисията за финансов надзор. Стойността на активите е ключов фактор за регулаторния риск, който Комисията за финансов надзор трябва да управлява. По-големите емитенти създават по-голям
--	--	---

	последващи проверки, например. 5. Анализът на Наредба 40 на БНБ, която наредба е използвана като основа за промяна в концепцията за определяне на таксите, показва, че и БНБ не възприема като основа за изчисляване на променливия компонент "сумата на активите" на банките, макар да предвижда фиксиран и променлив компонент - БНБ е заложила на съотношение между обща сума на активите и обща рискова експозиция ("за всеки задължен субект се изчислява индивидуален размер на променливия компонент като съотношение между показателите „Общо активи“ и „Обща рискова експозиция“ и съответния общ сбор на тези показатели за всички задължени субекти; за тези показатели се прилагат равни относителни тегла – по 50% всеки - т.3.2.1. от Приложение № 2 към Наредба 40 на БНБ). Следователно, изборът на сумата на активите като основа за променливия компонент не може да бъде извлечен от аналогията с надзора на БНБ. Ако бъде направена аналогия с БНБ, при същински риск базиран надзор би следвало Комисията за финансов надзор да направи анализ на пазара и определи, дали на БФБ има такива компании „too big to fail“, при които влошаването на финансовото състояние, качеството на репортига и корпоративното управление ще подложи на риск българския капиталов пазар, като за тях да бъде въведени допълнителни контроли. В случай че Комисията за финансов надзор е избрала „сумата на активите“ да бъде основополагащ компонент за променливата част от таксите за общ финансов надзор спрямо всички видове поднадзорни лица въз основа на цитираните в мотивите към проекта на наредбата Препоръки на Международния валутен фонд и Световната банка през 2017 г. (2016-2017 Financial Sector Assessment Program (FSAP) for Bulgaria, performed by the IMF and the WB), държим да уточним,	потенциален пазарен ефект, при проблеми или потенциални нарушения. В тази връзка следва да се има предвид, че емитент с по-голям брой активи има по-широк кръг от инвеститори, по-високи ликвидни рискове и по-сложни корпоративни структури, което изисква по-задълбочен анализ от страна на надзора - дистанционен и на място. Дистанционната проверка не означава еднаква натовареност, като обемът, сложността и рискът варират. По-големите дружества създават по-висок надзорен ангажимент, дори само чрез публикуваната от тях информация. Законът определя задълженията на поднадзорните лица, но интензивността на надзора относно спазване зависи от риска, мащаба и въздействието на евентуални нарушения. Твърдението, че стойността на активите не следва да бъде критерий за определяне на таксата за общ финансов надзор поради дистанционния характер на проверките, не отчита реалната структура и динамика на надзорната дейност. Необходимият ресурс на Комисията за финансов надзор е пряко зависим от мащаба и комплексната структура на поднадзорното лице, като по-
--	--	---

	че частта от същия Доклад, в който е направена препоръка за ориентиране на таксите към активите (assets), касае единствено осигурителния надзор и застрахователния надзор - част V. INSURANCE AND PENSIONS SUPERVISION, т. 35 посочва: „В международен план има два основни метода за начисляване на налози – върху активи (или в случая на пенсионни фондове върху фондове под управление) и върху обеми на транзакции (напр. за застрахователи върху записани премии и пенсионни фондове върху събрани вноски“ („Internationally, there are two methods generally for charging levies – on assets (or in the case of pension funds on funds under management) and on transaction volumes (e.g. for insurers on premium written and pension funds on contributions 20 collected.“). Препоръката не е адресирана до поднадзорните лица на управление „Надзор на инвестиционната дейност“, в т.ч. ПД, емитенти, ДСИЦ, ИП, УД и др. Считат, че Комисията за финансов надзор не е представила в мотивите сравнителен анализ за това какви други варианти за изчисляване на променливата компонента е анализирала и как е достигнала до извода, че точно този вариант е най-подходящ за българския капиталов пазар и неговите пазарни участници, за сметка на всички други. Въз основа на гореизложеното считат, че „сумата на активите“ като основа за изчисляване на променливия компонент на държавната такса за общ финансов надзор следва да отпадне и да бъде преосмислен начинът на формиране на таксите, лицата, които дължат такси в условията на прилаган риск базиран надзор, както и моментът, в който таксата става изискуема или просто да бъде индексирана фиксираната сума за общ финансов надзор. Посочват, че от проекта на наредбата е видно, че като цяло таксите са увеличени в размер от 20 на сто до 200	големите емитенти изискват повече надзорно внимание, по-задълбочен анализ и допълнителен ресурс – дори и при дистанционен контрол. Дори когато конкретно дружество не е обект на проверка „на място“, неговият мащаб влияе пряко върху надзорното внимание и необходимостта от ангажиране на аналитичен ресурс, който Комисията за финансов надзор отделя. Общият финансов надзор е постоянен, а не еднократен процес и всички поднадзорни лица са обект на него. Всички поднадзорни лица, дори и да не бъдат обект на проверка (проверка на място, проверка-риск базиран надзор) в дадена година, реално участват в процеса на селекцията съгласно утвърдена Методология за риск базиран надзор и ползват ресурсите на Комисията за финансов надзор. В тази връзка, ако таксата се дължеше само от проверяваните лица, това би създавало правна и пазарна несигурност. Това би противоречало на принципите на предвидимост и равнопоставеност, закрепени в чл. 3 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.
--	--	---

	на сто (одобрение на изменения и допълнения в договор за възлагане на дейности на трето лице по чл. 27, ал. 4 от ЗДСИЦДС е 100 лв. понастоящем, предвижда се да стане 300 лв.), дори и с 566,67 на сто (за издаване на лиценз на агент за ОПС съответствие - от 3000 лв. на 20 000 лв.), без това увеличение да е подплатено с прогнозни резултати и/или данни, разчети и очаквания. Към пакета от документи, предоставен за обществени консултации, липсва финансова обосновка. Конкретните размери на новите такси не са обосновани като стойност с каквато и да било промяна по отношение на извършваната от страна на Комисията за финансов надзор дейност. Така предвидените нови размери на таксите не само че не стимулират развиването на капиталовия пазар, но са в състояние да замразят развитието му. Наред с горното, обръщат внимание, че в проекта на наредба се предвижда премахване на възможността за възстановяване на платени такси. Чл. 77 от проекта на Наредбата гласи: "Чл. 77. При оттегляне на заявление, постановяване на отказ или прекратяване на производството платената такса по глава втора не се възстановява." Считат, че посочената разпоредба е отстъпление от изградения до момента успешен подход от страна на Комисията за финансов надзор да отчита реалното положение при образуваните административни производства, което е свързано с предоставянето на административна услуга. Към момента той е регламентиран в раздел IV, т. V от Тарифата за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор "V. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2022 г., в сила от 29.03.2022 г.) В случаите на оттегляне на заявлението, а за производствата по т. II - и при постановяване на отказ от компетентния орган или прекратяване на производството, заявителят дължи 80 на сто от размера на съответната такса, като	Не всяка регулаторна промяна изисква изрично формализиран сравнителен анализ, когато изборът е съобразен с утвърдена практика. Комисията за финансов надзор внимателно проучи широка практика в различните по големина надзорни органи в Европейския съюз (вкл. надзорна практика от Р. Гърция, Р. Румъния, Р. Хърватска, Федерална република Германия, Р. Франция, Кралство Нидерландия, В.Х. Люксембург, както и трети държави, в това число и моделът на надзорна дейност от Обединено кралство Великобритания), като предложеният вариант за надзорни такси, с допълнителен фиксиран компонент в проекта на наредба взема предвид най-добрия интерес за публичните дружества спрямо стопанската им дейност. Липсата на изрично описан сравнителен анализ на алтернативи в мотивите към проекта на наредба не прави избора на модел с допълнителен фиксиран компонент необоснован или непрозрачен. Напротив – използването на „сумата на активите“ като база е широко възприет регулаторен стандарт, отразява икономическата и надзорна значимост на дружествата, както и осигурява справедливо и придвидимо разпределение на надзорната
--	---	--

	остатъкът се възстановява на заявителя без лихва." Предлагат запазване на досегашния подход, който по справедлив начин отчита дейността, който Комисията за финансов надзор реално ще извърши по повод образуваните административни производства, и правния интерес на заявителите. На следващо място считат, че при прегледа на проекта на наредбата се констатира неравнопоставеност на поднадзорните лица при заплащането на такса за общ финансов надзор. В чл. 78, ал. 8 от проекта на наредба е посочено следното: "Чл. 78, ал. 8 Пенсионноосигурително дружество, лицензирано през текущата година, не дължи такса за общ финансов надзор за тази година." В мотивите към проекта на наредба не е налице обосновка на тази постановка. Подобно изключение от общия режим на дължимост на такси от всички поднадзорни лица, в т.ч. и от новорегистрираните (те дължат такса пропорционално на дните от годината, в която са придобили статут на поднадзорно лице), поставя твърде много въпроси, които касаят най-вече равнопоставеността на поднадзорните лица и основанието за различното им третиране в светлината на плащането на такси. Считат, че така идентифицираната неравнопоставеност задължително следва да бъде преодоляна или като се предвиди „освобождаване“ от такси на всички новорегистрирани през текущата година лица, или по друг начин, чрез който Комисията за финансов надзор да възстанови баланса при третирането на поднадзорните лица. На следващо място, в мотивите се посочва, че в повечето държави от ЕС финансовите надзорни органи се финансират директно от поднадзорните участници, но са посочени само 9 държави: Белгия, Финландия, Естония, Франция, Гърция, Латвия, Люксембург,	тежест предвид отчитането на предизвикателствата пред сектора. Активите са универсално признат индикатор за финансовата значимост и потенциалния риск, който всяко поднадзорно лице представлява за пазара. Колкото по-големи са активите на едно дружество, толкова по-съществени могат да бъдат последиците при проблем с отчетността, въздействието върху инвеститорите и финансовата стабилност и нуждата от приоритизиране в надзорния процес. Предложението за пълно отпадане на „променливия компонент“ или замяната му с индексирана фиксирана сума би довело до това, че п-малките публични дружества да поемат относително по-висока тежест, спрямо мащаба на дейността си, докато по-големите и по-значими дружества ще заплащат същата сума (такса) както по-малките. Допълнителен фиксиран компонент, обвързан с активите, позволява гъвкаво и балансирано разпределение на тежестта, което е по-справедливо. Сегашният режим, при който таксата не отчита мащаба на емитента, облагодетелства най-големите компании, които изискват: по-високо внимание от надзора,
--	---	--

	Полша и Португалия. При това не е направено сравнение между обема на съответните капиталови пазари спрямо българския капиталов пазар по брой поднадзорни лица, активи и т.н. Т.е. има само формална цел за хармонизация с модела на надзор и таксова политика в други европейски юрисдикции без да е направен анализ как този модел се вписва в конкретната ситуация на капиталовия пазар в България и дали изобщо той би подобрил надзорната дейност на националния регулатор или точно обратното. Примерът с BaFin (Германия) често се цитира, но той е изключение. Много други органи (AMF-Франция, CONSOB-Италия) имат частичен трансфер от държавата. Комисията за финансов надзор отчита, че в последните години са се увеличили броят на поднадзорните лица, сложността на надзорната дейност; необходимостта от интегриране на нови европейски регулации (например в криптофинансите, ESG, дигиталната устойчивост и др.), което налага повече човешки и технически ресурси, които трябва да бъдат финансирани. Това фактическо изложение не обосновава защо Комисията за финансов надзор следва да премине към модел на самофинансиране чрез увеличаване на таксите за поднадзорните лица. Като мотив за въвеждане на новите по-високи такси също се сочи „устойчивата тенденция на ежегодно увеличение на членския внос към европейските надзорни органи“. Приходите в бюджета на ESMA са изложени в долната таблица. <table border="1"> <tr> <th>Група приходи</th><th>Какво точно включва</th><th>Размер за 2025 г.</th></tr> <tr> <td>1. Субсидия от ЕС</td><td>Трансфер от общия бюджет на Съюза,</td><td>21,9 млн. €</td></tr> </table>	Група приходи	Какво точно включва	Размер за 2025 г.	1. Субсидия от ЕС	Трансфер от общия бюджет на Съюза,	21,9 млн. €	повече комуникация (искане на информация и документи от поднадзорните лица), както и повече правна и финансова експертиза. Аналогично на други надзорни органи в Европейския съюз, които покриват дейността си изцяло или в значителна степен чрез такси от поднадзорните лица и това гарантира независимост на регулатора, гъвкавост и капацитет за реагиране при нови регулации. В условията на нарастваща регулаторна сложност, динамична европейска правна рамка и разширяващи се ангажименти към общоевропейските надзорни органи, преминаването към модел на самофинансиране чрез увеличени надзорни такси е не просто целесъобразно, а необходимо за гарантиране на ефективността, независимостта и капацитета на Комисията за финансов надзор. Моделът съчетава прозрачност, предвидимост и справедливо разпределение на тежестта между пазарните участници, като същевременно отразява добрите практики на водещи европейски юрисдикции. Регулаторната независимост изисква стабилно, автономно финансиране. Разчитането на
Група приходи	Какво точно включва	Размер за 2025 г.						
1. Субсидия от ЕС	Трансфер от общия бюджет на Съюза,	21,9 млн. €						

			одобрен от бюджетния орган на ЕС				външни донори, програми или частни партньорства би компрометирало тази независимост и доверието в институцията.
		2. Вноски на националните регулатори (НКО)	Плащат се от 27- те НКО + ЕЕА/EFTA наблюдатели (Исландия, Норвегия и Лихтенщайн) по формула, основана на БВП	34,2 млн. €	≈ 40 %		Твърдението, че предложеното „увеличение на таксите застрашава конкурентоспособността на сектора“, не намира реална икономическа обосновка. Напротив – поддържането на стабилен, модерен и независим регулатор чрез балансирано и предвидимо финансиране е в дългосрочен интерес на самите участници на пазара. В сравнение с лицензионни или надзорни такси в други страни от Европейския съюз, българските такси за общ финансов надзор в небанковия финансов сектор на публичните дружества са сред най-ниските в Европейския съюз, предвид проучената широка надзорна практика на модел на ефективен финансов надзор, което предполага наличие на резерв за актуализация без риск за подкопаване на конкурентоспособността в сектора.
		3. Такси от поднадзорни субекти	• Агенции за кредитен рейтинг (CRA) • Търговски регистри по EMIR и SFTR • Такси “EMIR 2.2” за Tier 1/2 CCP • Администратори на бенчмаркове • Доставчици на услуги за докладване (APA/ARM) • Регистри за секюритизации • Такси за критични ICT-доставчици (DORA) - от 2025	26,1 млн. €	≈ 30 %		Умерено увеличение на таксите е икономически оправдано и няма да има вреден ефект върху пазара. Не може да бъде прието сравнението с Наредба № 40 на БНБ, тъй като този нормативен акт

		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="480 177 810 623">4. Други приходи</td><td data-bbox="810 177 1056 623"> - Вноски за делегирани ИТ-проекти (напр. TRACE) - Възстановими средства по споразумения за обслужване с DG REFORM - Лихви, неусвоени остатъци, др. </td><td data-bbox="1056 177 1234 623">4,1 млн. €</td><td data-bbox="1234 177 1392 623">≈ 5 %</td></tr> </table> Дяловете са изчислени върху общ бюджет 86,4 млн. € за 2025 г. Обобщение: <i>Моделът е смесен: ~25% идва директно от бюджета на ЕС, ~40% – от националните регулатори, а ~33 – от такси на компаниите, които ESMA пряко надзирава.</i> <i>Правната рамка на чл. 62 от Регламент (ЕС) 1095/2010 и Финансовият регламент на ESMA задължават ЕС да покрива само остатъчния недостиг (“balancing subsidy”), докато НКО и таксите покриват останалото.</i> <i>Този баланс гарантира независимост, без да прехвърля прекомерна тежест нито върху европейския бюджет, нито върху пазарните участници.</i> Според мотивите, Комисията за финансов надзор следва да премине към самофинансиращ се модел, при който разходите за надзор да се покриват основно от таксите, събирани от поднадзорните лица. Този модел на финансиране на Комисията за финансов надзор се аргументира с необходимостта от по-голяма	4. Други приходи	- Вноски за делегирани ИТ-проекти (напр. TRACE) - Възстановими средства по споразумения за обслужване с DG REFORM - Лихви, неусвоени остатъци, др.	4,1 млн. €	≈ 5 %	не е използван за основа за създаването на проекта на наредба. По отношение на предвиденото увеличение на таксата за одобрение на изменения и допълнения в договор за възлагане на дейности на трето лице по чл. 27, ал. 4 от ЗДСИЦДС в размер на 300 лв. следва да се има предвид, че на база представените в производството документи се извършва пълен правен анализ на съдържанието на договора в цялост, както и дали направените изменения и допълнения отговарят на приложимите нормативни изисквания; дали уговорените в него клаузи са равноправни и в достатъчна степен защитават интересите на ДСИЦ, в качеството му на възложител по договора; включително дали третото лице продължава да притежава необходимите организация, ресурси и професионален опит (в случай на добавяне на нови услуги в договора) по отношение на специфичната дейност на АДСИЦ. В резултат на този цялостен анализ направените промени се одобряват, като в съществена част от производствата се налага изискването на корекции и допълнения в договора с оглед привеждането му в съответствие с приложимите изисквания.
4. Други приходи	- Вноски за делегирани ИТ-проекти (напр. TRACE) - Възстановими средства по споразумения за обслужване с DG REFORM - Лихви, неусвоени остатъци, др.	4,1 млн. €	≈ 5 %				

	устойчивост и предвидимост на бюджета на регулатора, но не се отчита по никакъв начин въздействието върху участниците на капиталовия пазар – поднадзорни лица на Комисията за финансов надзор. Не се обосновава как този модел ще обезпечи „независимостта“ на Комисията за финансов надзор и с какво ще допринесе за „Подобряване на надзора и регулацията на небанковия сектор“. Според нас пълното прехвърляне на финансирането към частния сектор лишава Комисията за финансов надзор от независим публичен буфер, който би могъл да осигури баланс при натиск от пазара. В нормални регулаторни модели се използва смесено финансиране (такси + бюджет), което минимизира риска от едностранна зависимост. Според предложения вариант, приходите на Комисията за финансов надзор ще зависят от обема на разрешителната и надзорната дейност, а когато приходите зависят от броя на одобрения, регистрации и надзорни действия, Комисията за финансов надзор има стимул да разширява регулирането или да увеличава таксите, вместо да търси ефективност. Това може да изкриви регулаторното поведение и да постави под съмнение независимостта на решенията. На следващо място посочват, че мотивът, свързан с необходимост от постигане на 3 % бюджетен дефицит на държавата, също е неотносим, тъй като прехвърлянето на фискален натиск върху частния сектор, който набира капитал от регулирани пазари не намалява общата данъчно-вноскова тежест, а само измества бремето от един субект към друг. Самият мотив признава, че целта е приходи в бюджета. Мотивът, че таксите на Комисията за финансов надзор не са актуализирани от 2018 г., е верен, но индексацията може да се реши с еднократно коригиращо увеличение по инфлационна формула, допълнена с вътрешни оптимизация на ИТ-процеси и хибридна работа, вместо	Независимо от процентното увеличение на таксата, последната остава в размер, съпоставим с размера на таксите за аналогични производства за други поднадзорни на Комисията за финансов надзор лица (одобрения на изменения в договори за депозитарни услуги, промени в правила на КИС и др.). По отношение на предвидения размер на таксата за издаване на лиценз на агент за ОПС съответствие следва да се има предвид, че в производството по издаване на такъв лиценз следва да се извърши цялостната проверка на всички представени документи по същество, и да се направи необходимият правен и финансово-икономически комплексен анализ с оглед преценка дали лицето отговаря на приложимите европейски регулации за извършване на дейност като агент за ОПС съответствие. Приемат се предложенията за редуциране на таксите по чл. 7 от проекта на наредба за вписване и отписване на лица във водените от Комисията за финансов надзор регистри, както следва: „Чл. 7. За вписване и отписване на лице в/от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 от Закона за Комисията за
--	--	---

	с нова рамка, която дава възможност за безконтролен растеж на таксите всяка година. Казано по друг начин, вместо да се натоварват компаниите, Комисията за финансов надзор може да използва други съвременни методи като търси партньорства с частния сектор или използва средства от европейски програми. Със сигурност, подобряването на ефективността на текущите процеси (напр. дигитализация на услугите) би намалило разходите без да се увеличават таксите. По отношение на мотива, че новите функции на Комисията за финансов надзор изискват повече ресурс, считат, че тези производства са редки и казуистични. Подходящо е да се таксуват ad hoc лицата, които реално генерират разхода, а не да се увеличава универсалната „годишна такса за общ финансов надзор“ за всички. Като заключение бихме искали да обърнем внимание, че увеличението на таксите на Комисията за финансов надзор по предложения начин е рискова мярка, която би могла да подкопае конкурентоспособността и възможностите за разширение на сектора. Считат, че преди да се пристъпи към такова решение, е необходим анализ на икономическите последици, както и търсене на алтернативни източници на финансиране. На последно място, излагат аргументи по отношение на влизането в сила на наредбата: Предвидено е новите видове и размери на таксите, събирани от Комисията за финансов надзор да влязат в сила от 01.07.2025 г. Периодът за адаптация на сектора към драстично променените такси и техните размери е по-малко от 2 месеца, а това не кореспондира с дългосрочното планиране на процесите в бизнес средите и е напълно възможно да доведе до ненужни сътресения на пазара. Поради това считаме, че не е обосновано влизането в сила на новите размери и видове такси в средата на финансовата година. В случай че Комисията за финансов надзор	финансов надзор се събира такса за: 1. вписване на публично дружество и емитент на ценни книжа в регистъра извън случаите, когато вписването се извършва едновременно с одобрението на проспект – 1 500 лв. 1 300 лв.; 2. отписване на публично дружество от регистъра в случаите по чл. 119, ал. 1 от ЗППЦК – 1 500 лв. 1 300 лв.; 3. отписване на емитент от регистъра, освен когато е заличен от търговския регистър поради приключване на производството по ликвидация или несъстоятелност – 1 500 лв. 1 300 лв.; Поради допусната техническа грешка в проекта на наредба се прави следната промяна в чл. 78, ал. 1, т. 1: „1. до 31 януари на календарната година – 2 000 лв. 600 лв.“
--	---	--

		действително има воля да реформира начина, по който формира таксите, и по който ги събира, с цел постигането на финансовата си независимост, в т.ч. и от поднадзорните лица, както между впрочем е посочено в цитирания по-горе Доклад на Световната банка, считат, че тя следва да подходи по изключително внимателен начин, при отчитане както на настоящите реалности на българския капиталов пазар, така и на очакваните бъдещи събития в страната като въвеждането на еврото, като вземе предвид тенденциите за поява на нови играчи на небанковия финансов сектор, отчитане на спецификите на всяко поднадзорно лице и най-вече с мисъл пазарните участници на капиталовия пазар да бъдат не просто задържани на пазара, а да им се създадат такива условия, които да подпомогнат бъдещото им развитие. В допълнение считат, че е редно Комисията за финансов надзор да упражнява по-строга правомощията си по отношение на поднадзорните лица – неизрядни платци, особено в случаите на повторност и системност, включително като предприема действия за делистване на тези компании. Във връзка с гореизложеното, Асоциацията на индустриалния капитал в България и Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България предлагат по-разумен подход, при който емитентите на ценни книжа в България, които са основната и най-важна част от небанковия финансов сектор и чиито ценни книжа са абсолютна предпоставка за съществуването на всички други пазарни участници (управляващи дружества, колективни инвестиционни схеми, застрахователни компании, пенсионни компании, депозитари и др.), да не бъдат натоварвани с предложения от Комисията за финансов надзор нов модел на такси. В тази връзка, предлагат на вниманието на Комисията за финансов надзор предложение, при		
--	--	---	--	--

		която таксите на емитентите на ценни книжа ще бъдат повишени в степен, която би била приемлива, като в същото време не би нарушила бюджета на Комисията за финансов надзор. При предложения модел, ще отпадне променливия компонент само за емитентите на ценни книжа, като в същото време основната такса за общ финансов надзор ще бъде увеличена със 17 %. Останалите такси, засягащи емитентите също ще бъдат увеличени с между 10 и 20 %.		
7.	„Централен депозитар“ АД	Посочват, че предвид инициативата на ниво ЕС за съкращаване на срока на цикъла за сетълмент от T+2 на T+1, промените в европейското законодателство във връзка с дейността на „Централен депозитар“ АД /Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012, съответно, регулаторните технически стандарти и техническите стандарти за изпълнение към него и др./, промените в действащата национална нормативна уредба, както регулярно постъпващите предложения от пазарните участници, „Централен депозитар“ АД следва да изготвя многократни промени в Правилника за дейността си и да ги представя за одобрение пред Комисията за финансов надзор.	Приема се с редакция	В чл. 5 т. 8 от проекта на наредба се изменя така: „8. за одобрение на изменение и допълнение на правилника за дейността на централен депозитар на ценни книжа – 2 800 лв. <u>2 000 лв.</u>“ С изменението новата такса се приравнява на дължимата към настоящия момент такса за одобрение на Правилника за дейността на „Българска фондова борса“ АД, преди увеличението на последната с разглеждания проект на наредба.

		В тази връзка, предлагат да се намали размера на новата такса по чл. 5, т. 8 от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор.		
8.	Българската асоциация на управляващите дружества	1. Посочват, че общото мнение на управляващите дружества (УД) е, че с оглед защита на инвеститорите и жизнеспособността на небанковия финансов сектор, едно увеличение на таксите и въвеждането на нови като вид такси ще се отрази негативно на бизнеса и най-вече на инвеститорите, които в крайна сметка ще понесат последствията от тези промени. Увеличението на таксите би могло да задълбочи структурната изостаналост на българския пазар на КИС в ЕС. Считат, че БАУД като асоциация винаги е защитавала позицията, че Комисията за финансов надзор в качеството си на компетентен държавен орган, осъществяващ надзор върху небанковите финансови институции и банките за дейността им като инвестиционни посредници, депозитари, довереници на облигационни емисии и пр., следва да получава адекватно финансиране за своите дейности, което да позволява на Комисията за финансов надзор ефективно да осъществява надзорните и регулаторните си функции, както и да изпълнява ангажиментите си от международен характер, включително участие в европейските регулаторни и надзорни органи като ESMA и EIOPA, международни организации на комисиите по ценни книжа като IOSCO и др. Същевременно, считат, че следва да се направи оценка на въздействието на проектонаредбата за едновременно увеличаване на видовете такси с фиксиран размер и нарастване на размера на тези такси, както и въвеждане на променлив компонент при таксите за общ финансов надзор, съчетано с въвеждането на нови тарифни позиции, по които досега не са се събирали такси (напр. такси за оценителски функции). Предлагат да се да се	1. Не се приема	1. Съгласно чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове извършването на частична предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет. Видно от ал. 3 на същия член цялостна предварителна оценка на въздействието се извършва при изработване на нови закони и кодекси или изработване на проекти на нормативни актове, за които оценката по ал. 2 е показала, че може да се очакват значителни последици. Подзаконовите нормативни актове, приемани от Комисията на финансов надзор не попадат в обхвата на нормативните актове по чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове, съответно за тях не е необходимо да бъде изготвяна частична или цялостна предварителна оценка на въздействието.

	намери необходимият баланс между нуждата на регулатора да може ефективно да изпълнява функциите си и увеличената финансова тежест върху поднадзорните субекти с цел увеличението на таксите да не се отрази негативно върху дейността им и да не засегне интересите на техните инвеститори и клиенти. 2. В този смисъл, считат, че следва да се осъществи една обща редукция на таксите за одобрение за събития, които се случват сравнително често, по-специално промяна в правилата, съответно в устава на инвестиционните фондове, промяна в правилата за управление на риска, правилата за оценка на портфейла и за определяне нетната стойност на активите и промяна в договора за депозитарни услуги. Таксите при серийни промени, които засягат семейства от няколко фонда или подфондове под управление, предлагат да бъдат допълнително редуцирани (напр. при замяна на банка депозитар на няколко фонда или одобрение на правила с една и съща промяна, валидна за няколко фонда). Целта е да не се кумулират такси при повтаряне на едни и същи еднообразни действия от страна на администрацията, доколкото не е налице разходооправданост или необходимост от допълнителни усилия от страна на надзорния орган.	2. Приема се с редакция	2. Настоящият текст на чл. 20 от проекта на наредба става ал. 1 и в него се изменят т. 11 - 14, 28, 31-33 от проекта като таксата се намалява от 350 лв. на 300 лв. Създават се ал. 2 и 3: <u>„(2) При едновременно подаване от едно управляващо дружество, съответно от лице, управляващо алтернативни инвестиционни фондове, на заявления за одобрение на промени по ал. 1, т. 11 - 14, 28, 31- 33 на управлявани от него колективни инвестиционни схеми, съответно национални инвестиционни фондове, се събират таксите по ал. 1 за първите шест заявления. За всяко следващо заявление, подадено в същия работен ден от същото лице, се събира такса в размер на 250 лв.</u> <u>(3) Когато договор за депозитарни услуги е приложим за няколко предприятия за колективно инвестиране се събира една такса по ал. 1, т. 14, съответно т. 33.“</u> С предвидените промени се намаляват дължимите такси за най-
--	---	---------------------------------------	---

		3. Посочват, че би било целесъобразно въвеждането на фази и облекчен режим от страна на Комисията за финансов надзор при прилагане на новите такси за УД с по-малко активи под управление или новорегистрирани КИС (опериращи от под 2-3 г.), с цел да се насърчи растежът и да се избегне допълнителна бариера за навлизане на пазара. В този смисъл, фиксираните такси за първата и втората година от създаването на съответната КИС предлагат напр. да бъдат определен процент от основните такси, който плавно нараства.	3. Приема се частично	често разглежданите производства за одобрения по чл. 18 и 179 от ЗДКИСДПКИ, като в новата ал. 2 се намалява административната тежест за заявителя при серийни промени. Отчетен е фактът, че към момента на подаване на заявлението и определяне на дължимата такса за разглеждането му трудно може да бъде дефинирано доколко промените в множество правила са еднотипни. Разглеждането на еднотипни производства, свързани с повторяне на едни и същи еднообразни действия от страна на администрацията, също изисква ангажиране на административен капацитет. С новата ал. 3 се създава яснота относно таксите, които ще се събират за промени в един договор, приложим за повече от едно предприятие за колективно инвестиране. 3. В чл. 78 от проекта на наредба се създава ал. 9: <u>„(9) Управляващо дружество и лице, управляващо алтернативни инвестиционни фондове, не дължат фиксиран компонент на таксата за общ финансов надзор за управлявана от него колективна инвестиционна схема, съответно алтернативен инвестиционен</u>
--	--	---	-------------------------------------	--

		4. Предвид това, че при УД се предвижда (чл. 47, ал. 1 и ал. 2 от проектонаредбата) да се събира фиксиран компонент на такса за общ финансов надзор за отделни видове дейности, за които УД има лиценз, следва да се има предвид, че много УД имат включени в лицензите им напр. допълнителните дейности по чл. 86, ал. 2, т. 2 -4 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ), но фактически не упражняват този тип дейности. В тази връзка, предлагат в случаите, когато УД не извършва определен тип дейност (главно неосновните, т.нар. non-core activities, без основната, която УД така или иначе са длъжни да извършват), за която има издаден лиценз, за нея да не се събират фиксираните такси съответно по чл. 47, ал. 1, т. 3-5 от проектонаредбата. В тази връзка посочват, че от УД може да се изиска да декларира, че няма да извършва определена дейност, което може да се верифицира от регулатора въз основа на събираната финансово-отчетна документация, съответно при	4. Не се приема	<u>фонд, за годината, в която е издадено разрешението за организиране и управление или лиценз на колективната инвестиционна схема, съответно на алтернативния инвестиционен фонд.</u> Предвидената нова разпоредба въвежда облекчен режим по отношение на фиксирания елемент на таксата за общ финансов надзор за годината, в която е получено разрешение за организиране и управление на колективна инвестиционна схема, съответно на алтернативен инвестиционен фонд, което ще намали разходите, които се поемат непряко от инвеститорите в началния етап на развитието на фонда. Възприетия подход кореспондира с въведеното облекчение по отношение на променливия компонент. 4. С оглед динамичния характер на осъществяваната от управляващите дружества дейност прилагането на декларация за неосъществяване на определени услуги не е приложимо, доколкото намеренията на съответното дружество могат да се променят неколккратно в рамките на една година и обвързаността с такава декларация блокира възможността да се предложи съответната услуга
--	--	--	-------------------------------	--

	възобновяване на някоя от дейностите, включени в лиценза, УД да бъде задължено да предоставя нова декларация в този смисъл. Твърдят, че не е справедливо и оправдано да се събират такси за дейности, които фактически не се извършват от УД и по този начин на практика липсва предмет на общия финансов надзор, но и не следва да се създават пречки УД да започне да ги извършва, когато създаде капацитет и има търсене на такъв тип услуги от инвеститорите. 5. На следващо място, според тях предвиденото задължение таксите за общ финансов надзор на инвестиционни фондове (колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове) да се заплаща от УД/ЛУАИФ създава неяснота относно как тези разходи могат да бъдат прехвърлени към съответния инвестиционен фонд. Предлагат да има нормативна разпоредба, която да урежда отношенията между УД и инвестиционния фонд при заплащане на таксата за общ финансов надзор, даваща възможност на УД да префактурира плащането на таксата към съответния инвестиционен фонд, доколкото УД прави плащане на такса от свое име, но за сметка на инвестиционния фонд. Посочват, че такава норма от правно-техническа гледна точка най-добре би следвало да бъде уредена на ниво закон, с оглед яснота и стабилност, но би могло в рамките на един преходен период да залегне и в проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, като в това число служи за ориентир на данъчната администрация.	5. Приема се частично с редакция	в точния пазарен момент като едновременно с това ангажира административен капацитет за преизчисляване на дължимата такса. Допълнително трудно може да се определи механизъм, по който управляващото дружество да бъде санкционирано при деклариране на неверни данни и да се обезпечи неговата пропорционалност при инцидентно предоставяне на услуга, за която е декларирано, че не се извършва. На следващо място, след като на управляващо дружество е издаден лиценз за извършване на допълнителни услуги, то същото е длъжно по всяко време да отговаря на нормативните изисквания за осъществяване на тази дейност, включително и на организационни такива, като тези обстоятелства подлежат на надзор. 5. В чл. 59 се създава ал. 4: <u>„(4) Фиксираният и променливият компонент на таксата за общ финансов надзор за всяка колективна инвестиционна схема и алтернативен инвестиционен фонд се заплаща от управляващото дружество и/или от лицето, управляващо алтернативния инвестиционен фонд, за сметка на съответната</u>
--	--	---	--

	Предвид компликациите, които могат да възникнат при такава схема на заплащане, предлагат да се обмисли дали изобщо да не се обособи такса за общ финансов надзор, директно дължима от съответния инвестиционен фонд, без да бъде опосредявана чрез УД, което го управлява, каквато е и досегашната практика. Приемат, че по този начин ще се избегнат юридическите усложнения, свързани с разпределението на плащанията на таксите за общ финансов надзор. 6. Що се отнася до базата за изчисляване на променливия компонент от таксата за общ финансов надзор, считат, че тя е необоснована поради факта, че финансирането на надзорната дейност се осигурява чрез фиксирани такси и няма пряка връзка между размера на активите и обема на извършваната надзорна дейност. При равни други условия такава такса не стимулира развитието и растежа на фондовете и действа като демотивиращ фактор. Във връзка с горното, предлагат пълното отпадане на променливия компонент от 0,002% от текста на проектонаредбата. В допълнение твърдят, че се създава казус, който изисква в по-голяма степен да бъдат защитени интересите на инвеститорите, притежаващи дялове в съответния инвестиционен фонд в случай на наличие на променлив компонент. Посочват, че начисляването на	<u>схема и/или фонд.</u> С предвидената нова разпоредба се уреждат по ясен начин отношенията между управляващите дружества/лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и управляваните от тях предприятия за колективно инвестиране, свързани с дължимите такси за общ финансов надзор. По този начин се избягват юридически усложнения, включително с оглед факта, че таксата за общ финансов надзор е част от текущите разходи на предприятията за колективно инвестиране, което е изрично регламентирано във вътрешните им документи. Доколкото таксите за общ финансов надзор са уредени изцяло в един подзаконов нормативен акт, произтичащите от тях отношения между управителите на активи и предприятията за колективно инвестиране следва да са предмет на правна регламентация от същия нормативен акт. 6. Промяната в досегашния модел на формиране на таксите за общ финансов надзор е извършено с цел постигане на балансиран и справедлив подход при определяне на техните размери. Един от факторите, имащи отношение към посочената цел, е мащаба на
--	---	--

	таксата не следва да се базира на минал период предвид възможна отрицателна промяна на НСА на фонда и по този начин ощетяване на определени инвеститори. В тази връзка са готови да обсъдят и предложат примерна формулировка на чл. 46, ал. 2 от проектонаредбата, в случай че Комисията за финансов надзор не приеме отпадането на променливия компонент, за да избегне налагането на допълнителни административни и финансови тежести върху управляващите дружества, фондовете и инвеститорите. По аналогичен начин стоят нещата и при лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и управляваните от тях алтернативни инвестиционни фондове. 7. На следващо място, обръщат внимание на двойното увеличение на максималната такса за одобрение на проспект, като става до 20 000 лв. (чл. 8, т. 2 от проектонаредбата). Считат, че рязкото увеличение на таксата може да възпрепятства достъпа на емитенти до публично финансиране и да намали активността на		дейност на поднадзорното лице, който има пряко отношение към неговия рисков профил и ресурсите, необходими за осъществяване на надзора. Пример в тази посока е ресурсът и времето, необходими за извършване на проверка на място на две управляващи дружества, управляващи активи, които значително се различават по стойност, имат различен брой фондове, инвеститори и др., като надзорът при дружества с големи мащаби на дейност изисква повече време и надзорен капацитет. Що се отнася до размера на променливия компонент, неговият относителен дял в общия размер на таксата е по-нисък в сравнение с фиксирания, като при по-висок размер на общо управляваните от управляващото дружество активи, надвишаващ средноаритметичната стойност на нетните активи на всички колективни инвестиционни схеми, относителният размер на променливия компонент спрямо фиксирания ще намалява, което би следвало да действа стимулиращо за растежа на фондовете. Определянето на променливия компонент се базира на последните одитирани данни, преди момента на определяне на размера на таксата, доколкото те са проверени
--	---	--	--

7. Приема се частично с редакция

	капиталовия пазар. Предвид, че България ще трябва да разработи всеобхватна стратегия за своя капиталов пазар като част от присъединяването си към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), предлагат да се обмисли паралелно създаване на допълнителни стимули за насърчаване навлизането на пазара на нови емитенти и емисии, като действена мярка в това отношение може да бъде допълнително намаляване на таксите за одобряване на проспекти за IPO. Твърдят, че е важно е да бъде разгледана и възможността за намаляване на сроковете за одобрение на проспекти, за да се създаде конкурентност на регулирания пазар спрямо алтернативни пазари и форми на финансиране. Предлагат, също така, да бъде намалена таксата по чл. 17 от проектонаредбата за допускане до изпит за брокер или инвестиционен консултант (ИК) — от 600 лв. на 500 лв. По това перо посочват, че едва ли може да бъдат генерирани значими приходи за Комисията за финансов надзор, когато за участниците, допуснати до изпит това е сериозен разход. Кандидатите имат много допълнителни разходи за подготовка и явяване на изпит, някои са и студенти, с ниски доходи, за курсовете на БАУД и БАЛИП за брокери и ИК са се записвали дори и ученици от математическите гимназии, които нямат собствени доходи. Предлагат да се има предвид, че брокерите и ИК са кадри, които са нужни на пазара, те не само генерират ресурс за бизнеса, което в крайна сметка има значение и за посрещане на задълженията за заплащането на такси, но те са и контингент от висококвалифицирани кадри, които пряко работят с инвеститорите и клиентите и разпространяват финансови знания, извършват просветителска дейност в областта на финансовата грамотност. Считат, че те следва да бъдат насърчавани, особено в началото на дейността им, и по възможност	и съответно се предполага, че са максимално точни. 7. По отношение на предвиденото увеличаване на тавана на максималната такса за одобрение на проспект в размер на 20 000 лв. следва да се има предвид, че в производството за одобрение на проспект се извършва цялостна проверка на проспекта и документите към него по същество, извършва се правен и финансово-икономически анализ с оглед преценка дали съдържанието на проспекта отговаря на приложимите европейски и национални регулации с оглед изготвянето на мотивирано решение за неговото одобрение или не. С цел стимулиране развитието на капиталовия пазар и създаването на облекчени условия за навлизането на пазара на нови публични дружества в резултат на успешно осъществено първично публично предлагане и последващото допускане до търговия на регулиран пазар на акциите от целия капитал на тези дружества, се предвижда за определени дружества, отговарящи на предварително дефинирани критерии, да бъдат създадени облекчения за достъп до пазара под формата на намаляване
--	---	--

	за тях трябва да бъдат създавани допълнителни стимули с цел да се осигурят висококвалифицирани специалисти и приемственост в бизнеса.		наполовина на таксата за одобрение на проспекта при първоначалното осъществяване на първично публично предлагане на акциите преди придобиване на публичен статут от съответното дружество. Във връзка с горното досегашният текст на чл. 8 става ал. 1 и се създава ал. 2: <u>„(2) За одобрение на проспект за първично публично предлагане на акции и последващото им допускане до търговия на регулиран пазар се дължи съответната такса по ал. 1 в намален наполовина размер, в случаите когато емитентът на акциите отговаря на всяко едно от следните условия:</u> <u>1. не е предлагал публично ценни книжа;</u> <u>2. заявлението за одобрение на проспекта е подадено до 5 години от датата на вписването на дружеството в търговския регистър;</u> <u>3. дружеството не е разпределяло печалба;</u> <u>4. дружеството не е образувано чрез сливане.“</u> 8. По отношение на предложението за намаляване на сроковете за одобрение на проспекти предложението не се приема като следва да се има предвид, че тези
	8. Новите видове, начини на формиране и размери на таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, следва да влязат в сила от 01.07.2025 г. Периодът за адаптация на сектора към сериозните в количествено отношение промени е по -малко от 2 месеца, а това не е в синхрон с дългосрочното планиране на процесите в поднадзорните субекти и би могло да доведе до ненужни сътресения на пазара. Влизането в сила на новите размери и видове такси в средата на финансовата година е голямо предизвикателство за бизнеса. Административната тежест, която възниква, ще трябва да бъде прехвърлена към крайния	8. Не се приема	

		потребител/инвеститор, като това неминуемо ще се отрази на пазара, който и без това се намира в начална фаза на своето развитие. В тази връзка предлагат Комисията за финансов надзор или да предвиди един по -плавен период за адаптиране на бизнеса към увеличената административна тежест, или поетапно да увеличава размерите на таксите.		срокове са определени в Регламент (ЕС) 2017/1129 и същите са свързани с цялостния преглед на съдържанието на проспекта и приложенията към него с оглед необходимостта от комплексна проверка относно пълнотата, разбираемостта и последователността на информацията в проспекта и това дали е разкрита достатъчна информация относно финансовото състояние на дружеството, условията по предлагането и ценните книжа, които се предлагат. По отношение на искането за намаляване на таксата за допускане до изпит за брокер на финансови инструменти и инвестиционен консултант от 600 лв. на 500 лв. предложението не се приема. В този смисъл следва да се отчете, че съгласно нормативните изисквания (Наредба № 7 от 27.05.2021 г. за реда за придобиване, признаване и отнемане на правоспособност на брокерите на финансови инструменти и инвестиционните консултанти и Закона за пазарите на финансови инструменти) Комисията за финансов надзор има ангажимент поне един път годишно да организира провеждането на такива изпити, което е свързано както с
--	--	---	--	--

		9. Предвид това, че част от таксите се отнасят до производства по издаване на лицензи, одобрения, разрешения, то увеличението им, което е допълнителна административна тежест за поднадзорните субекти, според нас следва да се съпровожда от уреждане на допълнителни облекчения за бизнеса, под формата на съкращаване на сроковете, в които се издават съответните лицензи, одобрения и разрешения. Дългите срокове на производства на практика генерират допълнителни разходи и водят до пропуснати ползи, в редица случаи водят до необходимост да се актуализират данните в тях на цената на допълнителен ресурс и усилия. Считат, че има сериозен потенциал за съкращаване напр. на сроковете за лицензиране на УД и КИС, за осъществяване преобразувания на КИС, одобрение на проспекти, при търговите предложения. По тяхно мнение, следва да се подготви пакет от мерки за	9. Не се приема	провеждане на административните процедури и поддържането на експертен екип, който да обезпечи процедурата, която е минимум 3 месеца преди провеждането на изпитите, така и с допълнителни ресурси като избор на изпитна комисия, подготовката на актуални изпитни тестове, осигуряване на подходящо място за провеждане на изпитите (чрез заплащане на наем на външни зали). Допълнително следва да се отчете и общоприето мнение, че придобиването на допълнителна професионална квалификация, каквато е придобиването на сертификат за упражняване на дейност като брокер на финансови инструменти и/или инвестиционен е свързано с различни по вид разходи от страна на лицето, които в следствие се оправдават чрез използването на тази квалификация. 9. Сроковете за разглеждане на административните производства съгласно ЗДКИСДПКИ са съобразени с настоящия административен капацитет на Комисията за финансов надзор като тяхното съкращаване би изисквало допълнителен ресурс и съответно би довело до допълнително повишаване на таксите за отделните производства. Част от тези срокове са изрично
--	--	---	-------------------------------	--

	вносяне на съответни промени в ЗДКИСДПКИ, Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), Закона за пазари на финансови инструменти и т.н., като Българската асоциация на управляващите дружества би оказала пълно съдействие за една такава ревизия на законодателството, водеща до реално намаляване на административната тежест, привличане на нови инвеститори, разширяване на клиентската база и укрепване на доверието в капиталовия пазар. 10. Не на последно място, във връзка със Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ) и освобождаване от такси одобрението на промени в правила и устави, ако промените касаят превалутиране на стойности от лева в евро, считат, че подобна мярка следва да бъде предвидена и в случаите когато в резултат от въвеждане на еврото ще се стигне до преобразуване на инвестиционни фондове. В този смисъл предлагат при преобразуване на колективни инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, когато решението за преобразуване е в резултат от въвеждане на еврото (напр. когато има два фонда с идентична стратегия, но деноминирани в лева и евро), да бъде освободено от такси, предвид че е продуктивно от въвеждането на еврото или да се дължат такси в размер съгласно стойностите в старата тарифа, т.е. Тарифата за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор (Приложение към чл. 27, ал. 1 от Закона за комисията за финансов надзор), което би облекчило поднадзорните субекти. В допълнение посочват, че значително облекчение би било потвърждение от Комисията за финансов надзор, че начинът на уведомяване на инвеститорите за предстоящото преобразуване би могло да се извършва изцяло по електронен път без необходимост от изпращане на	10. Приема се частично с редакция	предвидени в съответните транспонирани директиви. Комисията за финансов надзор отчита необходимостта от оптимизиране на част от правната регулация като действия за нейното опростяване се разискват и на европейско ниво. Комисията за финансов надзор ще разгледа допълнително предложенията на БАУД в тази насока. 10. Приема се направеното предложение по отношение на освобождаването от такса при преобразуване на колективни инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, когато решението за преобразуване е в резултат от въвеждане на еврото, напр. когато има два фонда с идентична стратегия, но деноминирани в лева и евро, при условие, че преобразуващите се колективни инвестиционни схеми са идентични и преобразуването им е продиктувано единствено от въвеждането на еврото. В тази връзка в преходните и заключителните разпоредби на проекта на наредба се създава нов §
--	---	---	--

	индивидуални писма с обратна разписка. Рязкото увеличаване на финансово-административната тежест върху УД, колективните инвестиционни схеми (КИС) и другите инвестиционни фондове в момент, когато те на практика не са увеличавали такси и комисиони спрямо инвеститорите през последните години твърдят, че може да изиграе ролята на вторичен шок и да има отрицателно отражение, защото значително по-високите административни и лицензионни разходи ще трябва да се прехвърлят върху фондовете и инвеститорите. Очакват пазарните участници да бъдат засегнати непропорционално силно, което може да доведе до принудителна консолидация или напускане на пазара. Опасяват се, че фондовете в България могат да изгубят позиции спрямо фондове, лицензирани в други юрисдикции, защото са съпоставими по размер с други развити пазари в Европейския съюз (ЕС). Таксите за управление на българските фондове предлагат да останат на конкурентни нива спрямо европейските. Считат, че гореизложените мотиви предполагат изключително внимателен и отговорен подход при изработване на тарифните позиции в проектонаредбата. България има и най-нисък дял на населението с инвестиции в КИС в ЕС (под 1 % според Европейската комисия), активите под управление в КИС са много под средното за ЕС, както като обем, така и като дял от брутния вътрешен продукт (БВП), все още преобладава банковата депозитна култура, а пазарът на капиталови инвестиции е недоразвит. Това обосновава дългосрочна целенасочена политика бизнесът да бъде стимулиран и да се избягва налагането на излишни административни тежести, включително под формата на такси и други вземания. В заключение, твърдят, че предложените промени са структурно оправдани, но съдържат рискове за	4, а останалите се преномерират: <u>„§ 4. При преобразуване на колективни инвестиционни схеми или техни подфондове с едни и същи инвестиционни ограничения и разходи, които се различават само по валутата на емитираните дялове и преобразуването се налага от въвеждането на еврото в Република България, не се събират такси по чл. 20, ал. 1, т. 20 и 25.“</u> Относно начина на уведомяване на инвеститорите за предстоящото преобразуване потвърждаваме, че то може да се извършва изцяло по електронен път при спазване на изискванията на чл. 106, ал. 2 и 3 от Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (Наредба № 44). Комисията за финансов надзор многократно е уведомявала съответните управляващи дружества за тези изисквания в административните производства за издаване на разрешение за преобразуване. Обръщаме внимание, че в разпоредбата на чл.
--	---	--

		пазарната динамика и развитието на сектора. Умерено и адаптивно прилагане, както и ясна отчетност с оглед набирането и използване на събраните средства от такси, както и обвързването им с реалните разходи, извършвани от Комисията за финансов надзор, ще са от ключово значение за приемането на реформата от индустрията и опазването на интересите на инвеститорите.		106 от Наредба № 44 е транспониран чл. 7 от Директива 2010/44/ЕС на Комисията от 1 юли 2010 година и Комисията за финансов надзор не може да предвиди по-облекчен режим. Ако управляващото дружество не може да спазва изискванията на ал. 2 и 3 на чл. 106 от Наредба № 44 е приложима ал. 1, съгласно която информацията по чл. 151 от ЗДКИСДПКИ се предоставя на притежателите на дялове на хартия, което може да се осъществи на място в офиса на управляващото дружество или по пощата, съответно с куриер.
9.	Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници	Подкрепят предвиденото актуализиране на размера на фиксирания компонент на таксите с оглед мотивите изложени към проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор и необходимостта от самоиздръжка и обезпечаване нарасналите нужди от средства за Комисията за финансов надзор, посрещане на разходите, свързани с разгърнатата международна дейност и осигуряване на реалната независимост на надзорния орган. Посочват, че въвеждането на променлив компонент на таксата за общ финансов надзор на инвестиционните посредници, променя значително модела на таксообразуване, налаган до момента от Комисията за финансов надзор и противоречи на принципите на предвидимост и обвързаност с реалната регулаторна тежест върху поднадзорните лица. Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници не подкрепя въвеждането	Не се приема	Променливият компонент на таксата за общ финансов надзор има за цел да отчете разликите в интензивността на необходимите надзорни действия спрямо различните инвестиционни посредници с оглед обема на дейността. В тази насока, докато определянето на фиксирания компонент на таксата е обусловено от вида на услугите, включени в лиценза на инвестиционния посредник, т.е. представлява качествен критерий за определяне на таксата за общ финансов надзор, променливият компонент отчита общия обем на дейността и се явява количествен критерий. Общите

		на променлив компонент на таксата за общ финансов надзор на инвестиционните посредници и приема позиция за запазване на фиксирания модел за образуване на таксата.		приходи от дейността се явяват обективно и еднакво приложими спрямо всички инвестиционни посредници мерило за обема на тяхната дейност, като по-голям размер на приходите е индикация, както за по-голям обем извършени дейности, така и за завишения обем на поетия, като последица, оперативен и финансов риск. Така, двата компонента (фиксираният и променливият), в синергия един с друг, и въз основа на обективни обстоятелства, еднакви за всички инвестиционни посредници, гарантират справедливо заплащане на по-висока такса от инвестиционни посредници, чиято дейност е по-значителна качествено (предоставяне на по-комплексни и по значими видове инвестиционни услуги и дейности) и/или количествено в сравнение с инвестиционните посредници, с по-ограничен обхват на лиценза и/или с по-малък обем на дейността. Обстоятелствата, на които се основава и количественият, и качественият критерий, пряко се отразяват и обуславят броят (количеството) и интензитетът (качеството) на необходимите надзорни действия спрямо конкретния инвестиционен посредник. Изключването на който
--	--	---	--	---

		В случай че позицията им не бъде приета и моделът на таксообразуване бъде съществено променен и въведен променлив компонент на таксата, алтернативно са предложени коментари и аргументи, както и предложения за промяна на подхода при образуване и налагане на променливия компонент, а именно: 1. Считат, че разпоредбата на чл. 40, ал. 5 от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор поставя в неравнопоставеност инвестиционните посредници и банките, получили лиценз за инвестиционен посредник. Не им е ясно защо и по какъв критерий е предложено това изключение, което въвежда различно третиране на всички инвестиционни посредници и обратно, може да се тълкува като изключване на банките - инвестиционни	1. Не се приема	и да е от двата компонента от определянето на таксата означава да бъде изключен един от двата критерия, което ще наруши посочената синергия и не гарантира максимално справедливо определяне на размера на таксата за общ финансов надзор. Пропорционалността на променливия компонент е допълнително обезпечена чрез предвидени два максимума – относителен и абсолютен, които този компонент да не може да надхвърли. Гореописаният подход е универсално приложим и е с съответствие с похода ззаголяма част от, поднадзорните на Комисията за финансов надзор лица. 1. Изключването на банките инвестиционни посредници от разпоредбата на чл. 40, ал. 5 от проекта на наредба е с оглед на значително по-високия размер на фиксираната такса, установен в ал. 3 на същия член, при определянето на който е взет предвид характера на лиценза на банките за
--	--	--	-------------------------------	--

	посредници от общия финансов надзор, упражняван от Комисията за финансов надзор върху инвестиционните посредници изобщо. Считат, че тази неравнопоставеност всъщност „работи“ срещу целите на Комисията за финансов надзор да постигне адекватно финансиране на дейността си. Считат също, че Комисията за финансов надзор трябва да осъществява общ финансов надзор и таксите за него да се прилагат за всички поднадзорни лица. 2. Посочват, че съществена промяна, предвидена с проекта на наредбата за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор е въвеждането на променлив компонент, изчисляван на база „приходи“. При прилагането на текстовете за променливия компонент и доколкото липсва легална дефиниция, посочват, че не е ясно какво се има предвид под „общите годишни приходи на съответния инвестиционен посредник“ - дали това са brutните финансови приходи на инвестиционния посредник или това са неговите нетни финансови приходи. Според тях трябва да се има предвид, че поради спецификата на		извършване на дейност като инвестиционен посредник, който винаги включва всички видове услуги и дейности по чл. 6, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти, поради което не е налице неравнопоставено третиране. Обстоятелството, че Българската народна банка извършва функционално част от надзорните дейности спрямо банките инвестиционни посредници също е съобразено при изготвянето на проекта на наредбата, като в този смисъл са налице разлики както в правното, така и във фактическото положение на инвестиционните посредници и банките инвестиционни посредници, което обосновава необходимост от диференциране в нормативната уредба спрямо особеностите на двата вида поднадзорни лица. 2. Общите годишни приходи, които включват brutните финансови и нефинансови приходи, са избрани като основа за определяне на променливия компонент на таксата, доколкото по-голям размер на приходите обуславя по-голям обем дейност. Така приходите се явяват обективно мерило на общия обем дейност, което от своя страна обуславя необходимостта или липсата от по-значителни надзорни
--	--	--	---

2. Приема се с редакция

	своята дейност някои инвестиционни посредници ежедневно преоценяват позициите си във финансови инструменти и в чуждестранна валута, което (особено при висока волатилност на пазарите) води до натрупване на големи счетоводни приходи от преоценки, респективно обаче и съизмерими разходи. В методиката на оценка обаче се взима под внимание само приходът, но не и разходът (отрицателните преоценки). В същото време една част от посредниците се възползват от възможността да представят приходите си нетно в ГФО, а друга ги представят бруто. Това създава предпоставки за ощетяване на едни пазарни участници спрямо други при формиране на променливия компонент на таксата за общ надзор към регулатора, ако индикацията за приходите се взима от ГФО. В този смисъл и с цел яснота и непротиворечивост, предлагат изрично да бъде разписано в проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, че при определяне на променливия компонент се взимат предвид нетните финансови приходи на инвестиционния посредник. Отбелязват, че въвеждането на форма на облагане на оперативните приходи на инвестиционен посредник представлява по същество въвеждане на квазиданък, а именно - данък продажби (sales tax), който първо не е универсален (прилага се само във финансовия сектор), и второ дори не е приложим за всички дружества в сектора (иначе трябва с него да се облагат с оглед равнопоставеност банките, пенсионните фондове, застрахователите, ЛУАИФ и т.н.).		действия. Така например по-голям размер на приходите от преоценки на позициите във финансови инструменти и чуждестранна валута говори за по-голям брой такива позиции или позиции с по-големи стойности, което неминуемо се отразява на рисковия профил на дадения инвестиционен посредник. По изложените аргументи Комисията за финансов надзор не приема изразеното становище, че променливият компонент представлява квазиданък. Действително липсва нормативно задължение за посочване в годишния финансов отчет на брутните финансови приходи, като са налице случаи на отчети, в които е посочен само нетния резултат (брутни финансови приходи минус финансови разходи), което практически възпрепятства възможността за ползването на брутните финансови приходи от годишния финансов отчет като основа за определянето на променливия компонент. Предложението за ползване на нетните финансови приходи, както са посочени в годишните финансови отчети, също е неподходящо да разреши повдигнатия въпрос, доколкото някои инвестиционни посредници
--	--	--	---

				включват в статия „финансови приходи“ на годишните си финансови отчети и приходите от такси и комисионни, а други инвестиционни посредници включват тези приходи в статия „нефинансови приходи“ или като отделна статия в частта на отчета за приходите и разходите. Това означава, че ако се приеме направеното предложение, първата посочена група инвестиционни посредници би била поставена в привилегировано положение спрямо втората, доколкото при първата група финансовите разходи ще бъдат извадени и от размера на приходите им от такси и комисионни, а при втората група приходите от такси и комисионни ще бъдат взети в пълния им размер. Към настоящия момент единствен възможен източник на информация за приходите на инвестиционните посредници, който е с еднаква структура за всички поднадзорни лица от този тип, са справките по чл. 43, ал. 1 от Наредба № 50 за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им. Във връзка с горното се правят редакции в чл. 40, ал. 5 и чл. 72 от проекта на наредба:
--	--	--	--	---

				Чл. 40. (5) От инвестиционните посредници, с изключение на банките инвестиционни посредници, се събира и променлив компонент на таксата за общ финансов надзор в размер на 0,03 на сто от общите годишни приходи <u>от дейността</u> на съответния инвестиционен посредник. Чл. 72. (1) Изчисляването на таксите за общ финансов надзор на лицата по чл. 30, ал. 1, т. 6, 14 - 16 се извършва по следната формула: Такса за общ финансов надзор = фиксиран компонент + променлив компонент. $A = B + C$ A= Такса за общ финансов надзор; B= фиксиран компонент; C= променлив компонент. $C = K \times L$ K= ставка за определяне на таксата, посочена в чл. 40, ал. 5, чл. 39, ал. 2, чл. 43, ал. 6 и 7 и чл. 44, ал. 2. L= данни от годишния финансов отчет (ГФО) на лицето за предходната година, <u>а за инвестиционните посредници – данни от справката по чл. 43, ал. 1 от Наредба № 50 от 30.03.2022 г. за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им (обн., ДВ, бр. 27 от 2022 г.) за четвъртото тримесечие</u>
--	--	--	--	---

		3. В проекта на наредбата за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор е въведен таван за променливия елемент, като е посочено, че когато приходите са по-високи от средните за сектора, същите ще бъдат приети за таван на променливия компонент на таксата. Посочват, че от текста не става ясно къде и кога ще се оповестяват средните нетни приходи и това налага необходимост да бъде посочено ясно и конкретно в текста на проекта на наредба, къде и кога ще бъдат оповестени средните нетни приходи за сектора. Считат, че в текстовете на наредбата следва изрично да се предвиди втори ограничителен таван на променливия компонент на таксата, който да не може да надвишава фиксирания размер на таксата за общ надзор, каквото ограничение е заложено при управляващите дружества, лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, национални инвестиционни дружества от затворен тип, застрахователи и презастрахователи, но не е предвиден такъв текст в разпоредбите относно инвестиционните посредници.	3. Приема се с редакция	<u>на съответната година, с отчетна дата към 31 декември.</u> 3. Оповестяването на усреднения размер на общите приходи от дейността, който формира първия праг за максимален размер на променливия компонент съответства на принципа за публичност и прозрачност, поради което в наредбата е необходимо да бъде включена разпоредба за реда и начина на оповестяване на този усреднен размер. Доколкото липсват предпоставки за различно третиране, в наредбата е необходимо да бъде включена разпоредба за определяне на абсолютен максимум на променливия компонент на таксата за инвестиционните посредници в размер, равен на фиксирания компонент за съответния инвестиционен посредник, с което да се уеднакви режима с другите поднадзорни лица. Във връзка с горното в чл. 72, ал. 3 от проекта на наредба накрая се създава изречение второ: <u>„Когато при изчислението се получи резултат $S_{max} > B$ се приема, че $S_{max} = B$. Ежегодно, в срок до 30 април, Комисията за</u>
--	--	--	---------------------------------------	--

		4. Отбелязват, че новите видове, начини на формиране и размери на таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, следва да влязат в сила от 01.07.2025 г. и че периодът за адаптация на сектора към сериозните в количествено отношение промени е по-малко от 2 месеца, а това не е в синхрон с дългосрочното планиране на процесите при поднадзорните субекти и би могло да доведе до ненужни сътресения на пазара. Обобщават, че влизането в сила на новите размери и видове такси в средата на финансовата година е голямо предизвикателство за бизнеса и административната тежест, която възниква, ще трябва да бъде прехвърлена към крайния потребител/инвеститор, като това неминуемо ще се отрази на пазара, който и без това се намира в начална фаза на своето развитие. В тази връзка предлагат Комисията за финансов надзор или да предвиди един по-плавен период за адаптиране на бизнеса към увеличената административна тежест, или поетапно да увеличава размерите на таксите. Призовават Комисията за финансов надзор да отчете реалната оперативна логика на пазара, разнообразието от бизнес модели и необходимостта от стабилна и предвидима регулаторна рамка, която насърчава развитието, а не ограничава конкуренцията. На база на изразените становища, апелират предложената методика да бъде преразгледана с цел формулиране на балансирано и устойчиво решение, което отчита както необходимостта от финансово обезпечаване на надзорната дейност, така и съхраняването на	4. Не се приема	<u>финансов надзор обявява на своята интернет страница средноаритметичната стойност на общите приходи от дейността, получена при използването на посочената в тази алинея формула.</u> 4. Комисията за финансов надзор не споделя изложеното в становището виждане, че промените са сериозни в количествено отношение, особено до степен да доведат до сътресения на пазара. Необходимо е също така да бъде взето предвид, че от 1 януари 2018 г. таксите за общ финансов надзор по отношение на инвестиционните посредници не са променяни, с изключение на извършеното през 2023 г. намаление на таксата за надзор на консолидирана основа. Моментът на извършване на промяната – от средата на годината, е посочен от законодателя, като преизчисляването на размера на таксата за общ финансов надзор за 2025 г. е установен с изричната разпоредба на § 10 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г.
--	--	---	------------------------	---

		конкурентоспособността и доверието в капиталовия пазар.		
		Допълнителни бележки, коментари и предложения по конкретни текстове от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор са включени в приложение към писмото от Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници, както следва: 1. В чл. 27 от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор са определени такси за издаване на удостоверения и одобрения по Регламент (ЕС) 2022/2554 (DORA), относно тестване и лицата, извършващи тестването. Твърдят, че на проведена с Комисията за финансов надзор среща, по обсъждане прилагането на DORA, надзорният орган изрази позиция, че орган за издаване на удостоверения и одобрения, относно тестването и лицата, извършващи тестването, няма да бъде Комисията. В тази връзка, апелират да бъде уточнено в чл. 27 от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, кои дейности по одобрение на тестването и акредитация на лицата, извършващи тестването, ще са в компетенцията на надзорния орган и съответно за тях ще бъдат събирани такси.	1. Приема се принципно	1. В проекта на наредба в чл. 27 са предвидени такси за издаването на удостоверение по чл. 26, ал. 7 от Регламент (ЕС) 2022/2554, че тестването е извършено в съответствие с изискванията, посочени в документацията и по чл. 27, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2554 за одобрение на използваното вътрешно лице като към настоящия момент Комисията за финансов надзор ще е компетентен орган по двете одобрения. При определяне на друг публичен орган или трето лице за съответното удостоверяване и одобрение, тези текстове на наредбата ще бъдат неприложими и съответно отменени. На цитираната среща единствено е уточнено, че Комисията за финансов надзор няма да одобрява лицата, които ще извършват тестовите, независимо дали ще бъдат извършвани от вътрешно лице или ще бъдат възложени на

		2. По чл. 40, ал. 4 от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор - считат, че не следва да се събира такса за общ финансов надзор от обвързаните агенти, тъй като те действат от името на инвестиционния посредник и тяхната дейност подлежи на надзор от Комисията за финансов надзор в рамките на надзора върху съответния инвестиционен посредник и предлагат да отпадне тази такса.	2. Не се приема	трето лице. Изрично на срещата е подчертано, че задължените лица трябва да подадат заявление до Комисията за финансов надзор за издаване на удостоверение за извършеното тестване. 2. Независимо от обстоятелството, че обвързаният агент осъществява дейността си на пълната отговорност на съответният инвестиционен посредник, налице са надзорни действия, които се предприемат по отношение на самия обвързан агент, поради което се ангажира административен капацитет и по отношение на надзора на обвързаните агенти, отделно от надзора, осъществяван спрямо инвестиционните посредници, ползващи услуги от обвързани агенти. При интензивно извършване на съответната дейност от обвързаните агенти Комисията за финансов надзор осъществява надзорни действия по отношение на агентите и лицата, чрез които осъществяват дейността, с оглед на което отпадането на таксата е неприемливо. Допълнително тази такса е стимул за лица, които са регистрирани и от години не извършват дейност като обвързани агенти, да се deregистрират, доколкото към настоящия момент не е налице нормативно основание
--	--	--	-------------------------------	--

		3. Считат, че в чл. 77 от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор се съдържа отстъпление от изградения до момента успешен подход от страна на Комисията за финансов надзор да отчита реалната работа при образуваните административни производства и възможността при постановяване на отказ от компетентния орган или прекратяване на производството, заявителят да дължи 80 на сто от размера на съответната такса, като остатъкът се възстановява на заявителя, без лихва. Предлагат запазване на досегашния подход, който по справедлив начин отчита дейността, която Комисията ще извърши по повод образуваните административни производства, и правния интерес на заявителите.	3. Приема се с редакция	за дерегистрацията им служебно от Комисията за финансов надзор. 3. При разглеждане на отделните административни производства Комисията за финансов надзор ангажира съществен административен ресурс и независимо от решението на заявителя да оттегли заявлението, съответно да прекрати производството на практика това волеизявление се прави, след като вече документите са разгледани от експерти на Комисията за финансов надзор, понякога многократно, а основанията за оттегляне или прекратяване е свързано с констатацията, че заявителят не отговаря на някое или няколко нормативни изисквания и много по-рядко е резултат от промяна на намерението. Изложеното е основание да се счита, че в тези две хипотези възстановяването на такса е необосновано. Изготвянето на откази по производствата е свързано с по-продължителен анализ и използване на повече административен капацитет, което прави възстановяването на такса абсолютно неприемливо. Отпадането на режима за възстановяване на такси в тези три хипотези създава правна сигурност и мотивира заявителите да полагат
--	--	---	---------------------------------------	--

		повече усилия при изготвяне на документите по производствата. Приема се предложението да се предвиди хипотеза, в която внесената такса се възстановява, като на такова възстановяване ще подлежи такса в случаите на оттегляне на заявлението до края на работния ден, следващ деня на подаването му. Посоченото е допустимо доколкото в посочения кратък срок все още няма да е ангажиран съществен административен ресурс за разглеждане на подадените документи. Във връзка с горното досегашният текст на чл. 77 става ал. 1 и се създава ал. 2: <u>„(2) Когато подадено заявление е оттеглено от заявителя до края на работния ден, следващ деня на подаването му, платената такса по глава втора подлежи на възстановяване в пълен размер без лихва при депозирано писмено искане и предоставена информация за платежна сметка по която сумата да бъде възстановена.“</u> 4. Посочват, че в §3, ал. 6 от преходните и заключителни разпоредби от проекта на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор е предвидено таксите за общ финансов надзор по чл. 43, ал. 4 и 7 да се заплатят в пълен размер до 31.07.2025 г. Тъй като това са такси, свързани с предоставяне на	4. Приема се частично с редакция 4. В § 3, ал. 6 от преходните и заключителни разпоредби на проекта на наредба е допусната техническа грешка в препратката, като вместо „чл. 43, ал. 4 и 7“ следва да се чете „чл. 40, ал. 4“.
--	--	--	---

		услуги за криптоактиви, и за предходната година съответното дружество не е имало приходи от тази дейност, предлагат таксите да не се събират в цял размер. Още повече, че реално Комисията за финансов надзор не е осъществявала дейност по общ финансов надзор до момента, в който съответният доставчик на услуги за криптоактиви се лицензира/уведоми.		
10.	Асоциация на банките в България	Изразяват благодарност за възможността за изразяване на бележки и коментари по изпратения за съгласуване до Асоциацията на банките в България проект на наредба за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, както и за това, че е взето предвид изразеното в предходната комуникация с Комисията за финансов надзор мнение по отношение на надзорните такси. Комисията да се придържа към досегашния подход, а именно - размерът на таксите за надзор на дейности, свързани с инвестиционното посредничество, да се определя като фиксирана сума. При анализа на проекта на наредбата и предварителната дискусия, проведена с ръководството на Комисията за финансов надзор, изразяват разбирането, че за банките се прилагат регламентирания надзорни такси в чл. 40, ал. 3 за общ надзор на инвестиционната дейност и в чл. 60 за банка-депозитар, както и че проектът на наредба се предвижда да влезе в сила от 1 юли 2025 г., като таксите за годишен надзор ще се преизчисляват, поради което поднадзорните лица ще се налага да доплащат по отношение на таксите за надзорна дейност. Имайки предвид посочените аргументи в мотивите към проекта на наредбата, изразяват разбиране от необходимостта от увеличение на таксите за поднадзорните лица, като уточняват, че при таксите за надзорна дейност за банките, таксата за общ надзор нараства от 5 000 лв. на 10 000 лв. (100%), а таксата за общ надзор на банка-депозитар нараства от 3 200 лв. на 5 300 лв. (максимална такса) или 66%. Считат, че трябва	Приема се принципно	Комисията за финансов надзор осъществява непрекъснат диалог със заинтересованите страни при подготовката и приемането на подзаконовите нормативни актове, които са в нейната компетентност, при спазване на нормативните изисквания.

		да се предвиди текст в проекта на наредбата, който да регламентира правила за бъдещи увеличения на надзорните такси - срок, през който това да се осъществява; в какви случаи да се реализира, както и да се съгласуват промените в надзорните такси с поднадзорните лица.		
		Изразяват препоръки по отношение на работата на Комисията за финансов надзор, каквото желание е било заявено от ръководството на Комисията за финансов надзор по време на проведена среща, и най-вече към подобряване на актуалността на информацията, която се съдържа в регистрите, водени от Комисията за финансов надзор. Отбелязват, че банките имат значителен брой регистрирани лица по чл. 65 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, като при тези лица се наблюдава сериозна динамика - текучество, смяна на позиции, отпуск за бременност и раждане или за отглеждане на дете и др., което налага чести промени дори в рамките на една година. В тази връзка препоръчват регистрацията в Комисията за финансов надзор на лицата по чл. 65 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници да се промени като процес, като уточняват, че изпращането на изискуемите от Комисията за финансов надзор документи отнема сериозен човешки и времеви ресурс, имайки предвид големия брой на тези лица в сравнение с инвестиционните посредници - небанки, и честите промени, които се наблюдават при тях. Смятат, че е достатъчно да се изпраща до Комисията за финансов надзор списък на лицата по чл. 65 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, определени от банката, в т.ч. и за клоновата ѝ мрежа, като необходимите документи се съхраняват в досиетата на съответните	Приема се принципно	Относно предложението за промени в Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, същото не се отнася за поставения на обсъждане проект на нормативен акт и ще бъде взето предвид при бъдещо производство по изменение на горепосочената наредба.

	служители в отделите по човешки ресурси на банките. Промяната в подхода на Комисията за финансов надзор по събирането на информация за лицата по чл. 65 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници би облекчило изключително много административната тежест за банките. Също допълват, че срокът за изпълнение на това задължение не кореспондира със срока за уведомяване за прекратяване на трудово правоотношение към други държавни органи като Националната агенция за приходите и Националния осигурителен институт, а именно от датата на прекратяване на трудовото правоотношение. В случая, срокът по чл. 54, ал. 1, т. 11 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници е определен чрез препращане към чл. 130, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти и е 7 дни от датата на вземане на решението, съответно вписването в търговския регистър. Това е така, тъй като в разпоредбата на чл. 130, ал. 1 от Закона за пазарите на финансови инструменти са изброени лицата по чл. 13 от същия закон, а именно - членовете на управителния и надзорния орган и лица, които управляват инвестиционния посредник, което предполага по-високата важност за уведомяване във възможно най-кратък срок от промяната. В същото време по отношение на лица по чл. 65, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, най-често става въпрос за работници и служители, изпълняващи функцията „фронт-офис“. Считат, че в този случай релевантният момент за начало на срока трябва да бъде датата на прекратяване на трудовото правоотношение, съответно датата на преназначаване, а не дата на подаване на едномесечно предизвестие, например. Уведомяване		
--	--	--	--

		преди датата на прекратяване на трудовото правоотношение поставя въпроса, дали след това уведомление служителът спира да изпълнява дейностите, регулирани от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, особено след като прекратяването бъде вписано и в регистъра, воден от Комисията за финансов надзор, а при клиентите на инвестиционния посредник биха могли да възникнат въпроси, дали са обслужени от „правоспособен“ служител. За да се избегнат съществуващите противоречия, предлагат следното изменение на чл. 54 от Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, като се детайлизира алинея 2, а именно: „(2) Задължението по ал. 1 се изпълнява в срока по чл. 130, ал. 2 от ЗПФИ, с изключение на задължението за уведомяване за промени по отношение на лицата по чл. 65, ал. 1, т. 1-3, което се изпълнява в срок от 7 дни от датата на назначаване, съответно от датата на прекратяване на изпълнение на дейността при преназначаване и/или прекратяване на трудовото правоотношение.“ В обобщение се надяват се изразената бележка по проекта на наредбата за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, относно бъдещи промени на таксите, както и отправените препоръки по отношение на регистрите, водени от Комисията за финансов надзор да бъдат взети предвид.		
--	--	--	--	--